

REACTIE ABN AMRO Bank N.V.

op consultatie over

**Ontwerpbesluit
houdende wijziging van het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector, het
Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, het Besluit marktmisbruik
Wft en het Besluit prudentiële regels Wft (Wijzigingsbesluit financiële markten
2013)**

ABN AMRO Bank N.V. onderschrijft tevens het NVB-commentaar dat in het kader van deze consultatie is opgesteld. De onderhavige reactie is daarop een aanvulling.

11 mei 2012

DEFINITIES

Artikel II

Het **Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt in de alfabetische volgorde een onderdeel ingevoegd, luidende:

distributiekosten: de kosten voor het maken van reclame-uitingen gericht op advies, het completeren van het dossier ten behoeve van de aanvraag van de offerte, het ondersteunen van de consument en, indien het een verzekering betreft, de cliënt bij de aanvraag en bij het aangaan van een overeenkomst inzake een financieel product;

Deze definitie spreekt van een financieel product. In de toelichting wordt echter gesproken van betalingsbeschermer, complex product, hypothecair krediet, inkomensverzekering, overlijdensrisicoverzekering en uitvaartverzekering. Wij verzoeken u de definitie te beperken tot deze groep producten.

Ondermeer kosten voor het maken van reclame-uitingen (zoals een tv-commercial of radiospotje) vallen onder de definitie van distributiekosten. In de toelichting lijkt te worden aangegeven dat het ook gaat om de kosten die zijn verbonden aan het feitelijk gebruiken van die reclame-uitingen (dus het uitzenden van die spotjes). Dit blijkt echter niet uit de tekst van de definitie zelf. Het woord "gebruiken" zou dan moeten worden toegevoegd ("de kosten voor het maken en gebruiken van").

Het gaat bij de reclamekosten alleen om reclame-uitingen gericht op advies. Het onderscheid tussen reclame-uitingen gericht op advies en reclame-uitingen gericht op een product zal voor een aanbieder echter lastig te maken zijn.

Wij vragen ons voorts af wat moet worden verstaan onder het "ondersteunen (...) bij de aanvraag en bij het aangaan van een overeenkomst"? Gaat het om de kosten die zijn gericht op het advies? Of zijn het de kosten die zijn gericht op het totstandkomen van de overeenkomst? Gezien het feit dat er bij execution only wel distributiekosten in rekening moeten worden gebracht lijkt deze laatste interpretatie de juiste, dat volgt echter niet duidelijk uit het tekstvoorstel. Beide interpretaties zijn mogelijk, maar leiden tot een andere uitkomst. Wij verzoeken u dan ook om de tekst van de definitie (en de toelichting) zodanig aan te passen dat er geen onduidelijkheid meer resteert.

Als het zou gaan om de kosten die gericht zijn op het totstandkomen van de overeenkomst dan zou dit overigens niet in lijn zijn met het SIS Finance rapport. Daarin zijn distributiekosten namelijk distributiekosten van het advies en niet van het product.

De wet spreekt van advies- en distributiekosten. Er is nu alleen een definitie gegeven van distributiekosten. Waarom wordt er geen definitie gegeven van advieskosten?

Wij verwijzen u tevens naar onze opmerkingen bij de artikelen 86h en 86f BGfo.

inkomensverzekering: schadeverzekering ter dekking van het risico van financiële schade ten gevolge van arbeidsongeschiktheid of werkloosheid;

In de Vrijstellingsregeling (artikel 41 lid 2 onder f) heeft men het over "verzekeringen in verband met het geheel of gedeeltelijk wegvallen van het inkomen van een cliënt". Dat lijkt ook een definitie van een inkomensverzekering, maar behoeft die nu geen aanpassing?

vaste debetrentevoet: een door een aanbieder van krediet en de consument voor de volledige duur van de kredietovereenkomst overeengekomen enkele debetrentevoet dan wel verschillende door de aanbieder van krediet en de consument voor deeltermijnen van minimaal een jaar overeengekomen debetrentevoeten.

Gezien het feit dat er al een definitie van debetrentevoet in het BGfo is opgenomen waarin wordt verwezen naar een vast of variabel percentage is een definitie van vaste debetrentevoet niet nodig, en zelfs overbodig. De definitie vast debetrentevoet omvat immers al de vaste debetrentevoet.

Indien uw ministerie desalniettemin meent dat een dergelijke definitie wel moet worden opgenomen in het BGfo, merken wij het volgende op.

De voorgestelde definitie is gebaseerd op de richtlijn consumentenkrediet. Deze definitie wordt in het BGfo gebruikt in artikelen die alleen zijn geschreven voor hypothecaire kredieten. Dat zijn naar de aard duidelijk andere kredieten dan consumptieve kredieten. In de CCD richtlijn wordt dit ook onderkend. Zie de introductie:

"Daarom, en omdat een consumentenkrediet, gezien de gemiddelde duur en omvang ervan, niet wordt gefinancierd met langlopende financieringsmechanismen, dient het maximum voor de vergoeding als vast bedrag te worden vastgesteld. Deze aanpak sluit aan bij het specifieke karakter van consumentenkredieten en dient een eventuele andere aanpak voor andere producten die worden gefinancierd met langlopende financieringsmechanismen, zoals hypothecaire leningen met vaste rente, onverlet te laten."

Op beide kredieten zijn ook andere richtlijnen van toepassing (voor hypothecaire kredieten is deze richtlijn nog niet definitief). Het lijkt ons dan ook niet juist dat voor deze definitie wordt aangesloten bij een richtlijn voor consumptieve kredieten, te meer daar de definitie gebruikt wordt in artikelen van het BGfo die gelden voor hypothecaire kredieten.

De definitie is van toepassing op aanbieders van kredieten. Daaronder worden consumptieve kredieten en hypothecaire kredieten verstaan. Zulks lijkt ons niet juist. Indien er een definitie moet worden opgesteld van vaste debetrentevoet, dan zou "krediet" moeten worden voorafgegaan door "hypothecair".

Het moet blijken de definitie gaan om een debetrentevoet voor de volledige duur van de kredietovereenkomst. In de regel worden hypothecaire kredieten verstrekt voor een periode van 30 jaar. De periode waarin de rente vast staat (de rentevastperiode) kan variëren van 1 tot

30 jaar, waarbij rentevastperiodes van 5 of 10 jaar vaak worden afgesproken. Wij verwachten dat het de wens van uw ministerie is dat de rente voor hypothecaire kredieten met een looptijd van 1 tot 30 jaar wordt gepubliceerd (conform artikel 51b BGfo, zie ook onze opmerkingen op artikel 51 b BGfo). Met deze definitie wordt deze wens niet bereikt.

Daarnaast begrijpen wij de strekking niet van de zinsnede: "dan wel verschillende door de aanbieder van krediet en de consument voor deeltermijnen van minimaal een jaar overeengekomen debetrentevoeten."

De toelichting hierover in de richtlijn consumentenkrediet luidt:

"fixed borrowing rate' means that the creditor and the consumer agree in the credit agreement on one borrowing rate for the entire duration of the credit agreement or on several borrowing rates for partial periods using exclusively a fixed specific percentage. If not all borrowing rates are determined in the credit agreement, the borrowing rate shall be deemed to be fixed only for the partial periods for which the borrowing rates are determined exclusively by a fixed specific percentage agreed on the conclusion of the credit agreement."

Hieruit lijkt te volgen dat alleen deeltermijnen die vooraf zijn afgesproken onder de definitie van vaste debetrentevoet leiden. Daarvan zal bij hypothecaire kredieten in de regel geen sprake zijn. Indien uw ministerie ondanks het bovenstaande een definitie van vaste debetrentevoet wenst op te nemen dient dat te geschieden in combinatie met een definitie van variabele debetrentevoet. Deze definities zouden dan kunnen luiden:

Vaste debetrentevoet: debetrentevoet voor een hypothecair krediet uitgedrukt in een percentage dat niet kan veranderen tijdens een tussen de consument en een aanbieder van dat hypothecair krediet overeengekomen periode die minimaal een jaar bedraagt.

Variabele debetrentevoet: debetrentevoet voor hypothecair krediet die geen vaste debetrentevoet is.

VAKBEKWAAMHEID

B

Hoofdstuk 2 komt te luiden:

HOOFDSTUK 2

Vakbekwaamheid van medewerkers

Bepalingen ter uitvoering van artikel 4:9, derde lid, van de wet

§ 2.1. Bewijzen van vakbekwaamheid

Algemeen: We moeten helaas constateren dat het bedrijfsvoeringsmodel voor adviseurs volledig overboord is gegaan en dat er ook niet is voorzien in enige vorm van accreditatie. Argument voor de lastenverzwaring die dat tot gevolg heeft, is de "verbeterde advieskwaliteit" die hiermee bereikt zou worden. Hoewel wij wel inzien dat het slechts een reactie is voor de bühne, willen wij nog wel opmerken dat daarmee ten onrechte het door de AFM geconstateerde gebrek aan advieskwaliteit op het conto van het bedrijfsvoeringsmodel lijkt te worden geschreven. Veel eerder was het probleem (in elk geval deels) terug te voeren op een verouderde invulling van het diplomamodel. We hopen dat een nieuwe invulling daarvan, bijdraagt aan een beter advies.

Verder merken we op dat een diploma geen garantie is voor een verbetering van de kwaliteit van advies. Die wordt immers met name bepaald door de invulling van diploma eisen. Over die invulling is in dit stadium nog te weinig bekend om adequaat te reageren op de voorstellen, wat niet wegneemt dat wij ook bij het huidige voorstel nog wel wat kanttekeningen willen plaatsen.

Er wordt weinig tot niets gezegd over de manier waarop de adviseurs die nu volgens het bedrijfsvoeringsmodel deskundig zijn, over kunnen gaan naar de nieuwe diploma's. Het is voor ons niet acceptabel als al deze medewerkers examens moeten afleggen voor de nieuwe Wft diploma's. Het gaat bij ons om (potentieel) ruim 6000 medewerkers die gemiddeld 2 tot 3 examens zouden moeten doen. In het bijzonder op medewerkers op MBO-niveau hebben examens veel impact. Bij de invoering van ons bedrijfsvoeringsmodel hebben examenvrees, ziekmeldingen en langdurige studietijd veel impact gehad op onze organisatie.

De eerder toegezegde mogelijkheid tot collectieve EVC wordt niet meer genoemd, terwijl deze voor ons een veel minder impactvolle overgang zou betekenen.

In de toelichting op de voorstellen wordt ingegaan op administratieve lasten en nalevingskosten. We zijn van mening dat deze te optimistisch worden ingeschat.

In de nieuwe situatie zal zowel een administratie moeten worden gevoerd voor de diplomaplichtige adviseurs als voor de medewerkers die in het bedrijfsvoeringsmodel vakbekwaam moeten zijn. Deze wijken mogelijk af van elkaar wat tot hogere administratieve lasten leidt. Tevens zal de administratie ingericht moeten worden om aan de eisen van permanente vakbekwaamheid in het kader van PE te voldoen.

Gezien onze ervaring is voor elk examen (ook voor ervaren en goed opgeleide medewerkers) voorbereiding nodig. Afhankelijk van de zwaarte van het examen is onze voorzichtige inschatting minimaal 8 tot 16 uur.

Tot slot viel ons iets op in de aanbiedingsbrief van de Minister bij de regelingen over de eed en belofte (FM/2012/589 M), waarover we in het huidige voorstel niets terug hebben kunnen vinden, maar waarop wij nog wel kort willen reageren. In die brief staat dat "alle personen die vanaf 1 januari 2014 aan de nieuwe individuele vakbekwaamheidseisen moeten voldoen" in een diplomaregister komen. Dat staat haaks op wat de Minister 3 maanden daarvoor in een brief aan de Kamers schreef (Kamerstukken II 2011/2012, 32 545, nr 7). Daarin betoogde hij dat de verhoging van de administratieve lasten en toezichtkosten voor financiële instellingen lastig was uit te leggen, nu de meerwaarde van zo'n register "vooralsnog" niet duidelijk was. 3 Maanden later ligt dat blijkbaar anders. Althans, moet die meerwaarde blijkbaar gezocht worden in een (impliciete) garantie van een "werkgever" aan de klant, namelijk dat "zijn medewerkers" voldoende gekwalificeerd zijn. Wij zien niet in dat daarvoor een register moet komen. Alle adviseurs moeten straks immers gediplomeerd zijn willen zij adviseren. Het is dan aan de "werkgever" zonodig bewijs te vragen van het bewuste diploma. Dat kan die nu ook doen als het diploma's voor andere opleidingen betreft. Daarin is ook geen taak weggelegd voor de wetgever.

Verder hebben we meer specifiek commentaar op het voorstel. Dat hebben wij per artikel vermeld.

Artikel 5

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

pensioen: pensioenverzekeringen en premiepensioenvorderingen;

schadeverzekering particulier: schadeverzekering, niet zijnde een inkomensverzekering of een schadeverzekering zakelijk;

schadeverzekering zakelijk: schadeverzekering ten behoeve van een cliënt handelend in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf, met uitzondering van een inkomensverzekering;

sparen en betalen: spaarrekening met inbegrip van daaraan verbonden spaarfaciliteiten, betaalrekening met inbegrip van daaraan verbonden betaalfaciliteiten en elektronisch geld;

vermogen: levensverzekeringen, niet zijnde pensioenverzekeringen, en lijfrentespaarrekeningen, deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen voorzover toegestaan onder het Nationaal Regime MiFID als gedefinieerd in de vrijstellingsregeling Wft, en beleggingsobjecten.

Onder "vermogen" wordt verwezen naar "lijfrentespaarrekeningen". Wij hebben daarvan geen definitie kunnen vinden. Verder is de frase "deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen voorzover toegestaan onder het Nationaal Regime MiFID als gedefinieerd in de vrijstellingsregeling Wft" een mond vol. De "vertaling" daarvan in de toelichting is "het verlenen van beleggingsdiensten onder het Nationaal Regime MiFID". Een vergelijkbare frase als definitie lijkt ons duidelijker. In elk geval zou de toevoeging "en zoals" tussen "MiFID" en "gedefinieerd" de begrijpelijkheid in de voorgestelde tekst wat ons betreft ten goede komen. Het woordje "als" kan dan geschrapt worden.

Artikel 6

Een financiële dienstverlener voldoet aan artikel 4:9, tweede lid, van de wet, indien:

a. hij zijn bedrijfsvoering zodanig heeft ingericht dat deze een vakbekwame financiële dienstverlening aan consumenten of, indien het verzekeringen betreft, cliënten voldoende waarborgt; en

b. de werknemers en andere natuurlijke personen die zich onder zijn verantwoordelijkheid rechtstreeks bezighouden met werkzaamheden als bedoeld in de artikelen 7 en 8, daartoe beschikken over:

1°. een geldig, op grond van die artikelen vereist diploma, afgegeven door een door Onze Minister erkend exameninstituut als bedoeld in artikel 12; of

2°. een geldige erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5 van de Algemene wet erkenning EG-beroepskwalificaties.

Artikel 7

Werknemers en andere natuurlijke personen die zich onder verantwoordelijkheid van de financiële dienstverlener bezighouden met advisering met betrekking tot de in tabel 1 genoemde onderwerpen, beschikken daartoe over het ingevolge die tabel vereiste diploma.

Tabel 1. Vereiste diploma's bij advisering

Onderwerp:	Vereist diploma:	Modules:
Sparen en betalen	Adviseur sparen en betalen	- Basis
Consumptief krediet	Adviseur consumptief krediet	- Basis - Consumptief krediet
Schadeverzekering particulier	Adviseur schadeverzekering particulier	- Basis - Schadeverzekeringen particulier
Schadeverzekering zakelijk	Adviseur schadeverzekering zakelijk	- Basis - Schadeverzekeringen particulier - Schadeverzekeringen zakelijk
Vermogen	Adviseur vermogen	- Basis - Vermogen
Inkomensverzekering	Adviseur inkomen	- Basis - Inkomen
Hypotheccair krediet	Adviseur hypotheccair krediet	- Basis - Vermogen - Hypotheccair krediet
Pensioen	Adviseur pensioen	- Basis - Inkomen - Vermogen - Pensioenverzekeringen

Wat betreft de indeling beroepskwalificaties/diploma's zijn we positief over:

- De modulaire opbouw waarbij modules "uitwisselbaar" zijn;
- Het denken in beroepskwalificaties.

We tekenen daarbij wel aan dat het niet helemaal aansluit op de wijze waarop wij het advies binnen onze bank hebben georganiseerd. Een preferred-banker geeft bij ons namelijk een breedte-advies. Die loopt het risico één of meer diploma's te moeten behalen omdat een onderdeel van zijn advies net binnen een ander onderwerp valt dan waar de kern van zijn advies (waarvoor hij een diploma/diploma's heeft) op is gebaseerd.

Verbetersuggesties:

- Aansluiten bij de gescheiden bedieningsconcepten die banken hebben voor particuliere en zakelijke klanten. Daar is in het voorstel weliswaar (deels) in voorzien bij schadeverzekeringen, maar niet bij inkomen en pensioenverzekeringen.

- De Adviseur schadeverzekering zakelijk wordt in de voorgestelde opzet belast met "Sparen en betalen" en "Schadeverzekeringen particulier", terwijl hij hierover -bij onze bank- niet adviseert. Beter is daarom een diploma bestaande uit de modules Basis (zonder Sparen en betalen) en Schadeverzekeringen zakelijk, waarbij die laatste desgewenst nog kan worden aangevuld met relevante eisen uit de module Schadeverzekeringen particulier.
- De huidige eind- en toetstermen blijken vaak te abstract. Wij pleiten er dan ook voor die straks goed te laten aansluiten op de beroepspraktijk. Verder vragen we aandacht voor toetstermen in begrijpelijke taal (minder technisch en lager taalniveau), zodat deze ook in die zin goed aansluiten bij de beroepspraktijk waarin adviseurs in begrijpelijke taal met klanten moeten communiceren.

Wij zijn tegen een apart diploma Adviseur sparen en betalen. De reden dat die er wel zou moeten komen wordt niet onderbouwd, althans wordt afgedaan met een algemene opmerking. Het gaat hier echter om producten waarover in de regel niet wordt geadviseerd en als dat gebeurt, gebeurt dat op basis van specifieke productkenmerken. Verder betreft het hier überhaupt simpele producten. Als er al sprake zou moeten zijn van zo'n diploma, dan pleiten we voor een aparte module 'sparen en betalen'. De module Basis wordt anders onnodig verzwaard met toetstermen over sparen en betalen. De module Basis moet dan een generieke module zijn zonder specifieke productinhoud.

Hoe verhoudt de module Sparen en betalen zich overigens tot artikel 41 lid 1 Vrijstellingsregeling waarin staat dat financiële dienstverleners worden vrijgesteld van artikel 4:9 lid 2 Wft als het om betaalrekeningen en spaarrekeningen gaat?

Er wordt in de tekst gesproken van een "financiële dienstverlener". Dat is dus ook een gevolmachtigd agent. Daarop is echter artikel 8 van toepassing, zodat die in dit artikel moet worden uitgesloten.

Er staat in artikel 7 "zich...bezighouden met advisering met betrekking tot". Dat roept bij ons vragen op. Wordt niet gewoon bedoeld "adviseren over"?

Artikel 8

Werknemers en andere natuurlijke personen die onder verantwoordelijkheid van een gevolmachtigde of ondergevolmachtigde agent in de uitoefening van hun werkzaamheden voor rekening van een verzekeraar verzekeringen sluiten met cliënten, beschikken daartoe over de ingevolge tabel 2 vereiste diploma's.

Tabel 2. Vereiste diploma's bij het optreden als gevolmachtigde agent

Onderwerp:	Vereist diploma:	Modules:
Schadeverzekering	Gevolmachtigde Agent schadeverzekering	- Basis - Schadeverzekeringen particulier - Schadeverzekeringen zakelijk - Volmacht algemeen - Volmacht schade extra - Volmacht overig
Levensverzekering	Gevolmachtigde Agent levensverzekeringen	- Basis - Vermogen - Volmacht algemeen - Volmacht overig
Inkomensverzekering	Gevolmachtigde Agent inkomen	- Basis - Inkomen - Volmacht algemeen - Volmacht overig
Pensioenverzekering	Gevolmachtigde Agent pensioenverzekeringen	- Basis - Inkomen - Vermogen - Pensioenverzekeringen - Volmacht algemeen - Volmacht overig

In de tabel ontbreekt onder "onderwerp" bij "Levensverzekering" een vermelding in de trant van "niet zijnde pensioenverzekering".

Artikel 9

1. Een diploma als bedoeld in artikel 7 of 8 wordt afgegeven, indien de ingevolge tabel 1 of 2 aan dat diploma ten grondslag liggende modules alle met goed gevolg zijn afgerond.
2. Bij ministeriële regeling worden de eind- en toetstermen vastgesteld voor de in het eerste lid bedoelde modules.

Artikel 10

Personen die over een in tabel 3 genoemd diploma beschikken, zijn tevens vakbekwaam om te adviseren over het daarbij in de tabel vermelde onderwerp, voor zover de advisering over dat onderwerp gecombineerd wordt met advisering over het onderwerp waarop het diploma betrekking heeft.

"voor zover" vervangen door "indien" of "als"?

Tabel 3. Toegestane bijkomende onderwerpen

Diploma:	Onderwerp:
Adviseur consumptief krediet	Betalingsbeschermers, met uitzondering van overlijdensrisicoverzekeringen, voor zover gecombineerd met consumptief krediet
Adviseur vermogen	Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, voor zover gecombineerd met een levensverzekering
Adviseur hypotheclair krediet	Betalingsbeschermers, opstal-, inboedel- of kapitaalverzekeringen, voor zover gecombineerd met hypotheclair krediet
Adviseur pensioen	Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, voor zover gecombineerd met een pensioenverzekering

Waarom wordt het voor de adviseur Consumptief krediet niet mogelijk om ook te adviseren over een overlijdensrisicoverzekering, terwijl dat voor een Adviseur hypothecair krediet wél mogelijk wordt? Ook de adviseur Consumptief krediet is verplicht om bij het advies het risico van overlijden te betrekken. In de huidige opzet zou de Adviseur consumptief krediet het diploma Adviseur vermogen moeten behalen alvorens over overlijdensrisicoverzekering te mogen adviseren. Daardoor zou de studielast voor deze adviseur onevenredig groot worden.

In de tabel staat "arbeidsongeschiktheidsverzekeringen" en "opstal-, inboedel-, of kapitaalverzekeringen" en "overlijdensrisicoverzekering", maar voor zover ons bekend ontbreekt daarvan een definitie.

In de tabel kan onder "Onderwerp" de toevoeging "voor zover (nb. AAB: beter "indien") gecombineerd..." toch achterwege blijven gezien de tekst van artikel 10?

De Adviseur hypothecair krediet moet in het kader van het hypotheekadvies onder meer pensioen betrekken. Uitgaande van de huidige opzet wordt dan van hem verlangd dat hij ook het diploma Adviseur pensioen behaalt. Dat vinden we te belastend. We zouden dan ook graag zien dat ook daarvoor een uitzondering zou worden opgenomen in bovenstaand schema.

Bij de Adviseur hypothecair krediet worden kapitaalverzekeringen genoemd als bijkomend onderwerp. Als wij het goed begrijpen vallen die verzekeringen onder de module Vermogen. Dat is een module die vereist is voor het verkrijgen van het diploma Adviseur hypothecaire kredieten. Vermelding hiervan in bovenstaand schema kan daarom toch achterwege blijven?

Ons zijn bepaalde keuzes die zijn gemaakt niet duidelijk. Waarom bijvoorbeeld worden bij Adviseur vermogen alleen arbeidsongeschiktheidsverzekeringen vermeld en waarom niet ook een overlijdensrisicoverzekering?

Een Adviseur vermogen zou niet alleen in combinatie met een levensverzekering, maar ook met een lijfrentespaarrekening of (als die niet zouden vallen onder de definitie van lijfrentespaarrekening) bankspaarproduct moeten kunnen adviseren over een arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisicoverzekering.

Bij de Adviseur pensioen staan arbeidsongeschiktheidsverzekeringen als bijkomend onderwerp genoemd. Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen maken, veronderstellen wij, deel uit van de module Inkomen, die weer vereist is voor het diploma Adviseur pensioen. Vermelding van arbeidsongeschiktheidsverzekeringen kan in bovenstaand schema dan toch achterwege blijven?

Artikel 11

1. Een diploma of een erkenning van beroepskwalificaties behoudt zijn geldigheid, indien de houder ervan iedere periode, bedoeld in het tweede lid, met goed gevolg een examen aflegt dat voldoet aan bij ministeriële regeling vast te stellen eind- en toetstermen. Het examen wordt afgelegd bij een door Onze Minister erkend exameninstituut als bedoeld in artikel 12.
2. De periode, bedoeld in het eerste lid, heeft een tijdsduur van 36 maanden. De eerste periode vangt aan op 1 juli 2015.
3. De geldigheid van het diploma of de erkenning van beroepskwalificaties vervalt, indien het tijdsverloop tussen twee examens als bedoeld in het eerste lid in twee aaneengesloten periodes als bedoeld in het tweede lid minder dan 18 dan wel meer dan 36 maanden is.
4. Een diploma of een erkenning van beroepskwalificaties behoudt zijn geldigheid, indien de houder ervan iedere periode, bedoeld in het tweede lid, beschikt over een certificaat dat is afgegeven door een door Onze Minister erkend exameninstituut waaruit blijkt dat hij vakinhoudelijk betrokken is geweest bij het afnemen van examens of bij de ontwikkeling van examenmateriaal met betrekking tot de voor zijn beroepskwalificatie relevante eind- en toetstermen.

Wij zijn tegen de "alles of niets" bepaling onder 1. Ons bedrijfsvoeringsmodel is nu zo ingericht dat als een adviseur niet slaagt voor een (her)examen, die alleen mag adviseren onder supervisie van een andere adviseur die wél beschikt over alle kwalificaties. Waarom wordt zo'n mogelijkheid hier uitgesloten? En wat te doen met langdurig zieken die niet op tijd hun PE-examen kunnen doen?

Een 3-jarige PE-periode en de eis om min. 18 - max. 36 maanden tussen examens te hebben maakt de PE-regeling nogal complex. Kan dit niet eenvoudiger?

We missen richtlijnen voor startende adviseurs die nog niet over een diploma beschikken. We pleiten er voor dat deze groep in hun opleidingsfase voor een bepaalde periode (6-12 maanden) onder toezicht mag adviseren.

§ 2.2. Exameninstituten

Artikel 12

1. Onze Minister erkent een exameninstituut op aanvraag, indien de aanvrager heeft aangetoond te kunnen voldoen aan de artikelen 13 en 14.
2. Onze Minister beslist op een aanvraag om erkenning binnen vier maanden nadat de aanvraag is ingediend. De beslissingstermijn kan ten hoogste tweemaal met twee maanden worden verlengd.
3. Onze Minister kan aan een erkenning voorschriften of een bepaalde termijn verbinden.
4. Onze Minister kan een erkenning intrekken:
 - a. op verzoek van het erkende exameninstituut;
 - b. indien de gegevens en bescheiden die zijn verstrekt ter verkrijging van de erkenning, na de erkenning zodanig onjuist of onvolledig blijken dat de erkenning zou zijn geweigerd, dan wel niet zonder daaraan voorschriften te verbinden zou zijn verleend, indien bij de behandeling van de aanvraag de juiste gegevens volledig bekend waren geweest;
 - c. indien het exameninstituut niet langer voldoet aan de artikelen 13 en 14;
 - d. indien het exameninstituut de artikelen 15, tweede lid, en 16 of de aan de erkenning verbonden voorschriften niet naleeft.
5. Na intrekking van een erkenning draagt het exameninstituut de administratie inzake certificaten en diploma's over aan Onze Minister. De vorige volzin is van overeenkomstige toepassing indien de aan de erkenning verbonden termijn eindigt.

Lid 1: "kunnen" of "zullen"?

Lid 3: wanneer gebeurt dat? De huidige tekst laat alle ruimte. Wij zijn van oordeel dat die concreter zou moeten zijn. Voorschriften zouden toch ten minste verband moeten houden met de werkzaamheden van een exameninstituut.

Artikel 13

1. Een erkend exameninstituut neemt ten aanzien van de wijze van examinering de maatregelen die redelijkerwijs nodig zijn om te bevorderen dat examens op een correcte en eerlijke wijze worden afgelegd.
2. Een erkend exameninstituut draagt zorg voor een vakinhoudelijke juist en objectieve beoordeling van afgenomen examens.
3. Een erkend exameninstituut beschikt over en handelt in overeenstemming met een examenreglement waarin ten minste de volgende onderwerpen adequaat zijn geregeld:
 - a. de wijze van aanmelding van kandidaten;
 - b. het aantal malen per jaar dat gelegenheid wordt gegeven tot het afleggen van de afzonderlijke examens;
 - c. de wijze van kennisgeving van plaats, datum en tijdstip van aanvang der examens;
 - d. de vaststelling van de identiteit van de kandidaten;
 - e. de duur en wijze van examineren;
 - f. de maatregelen indien onregelmatigheden worden geconstateerd;
 - g. de aanwijzing van de examinatoren bij de mondelinge examens;
 - h. de beoordeling van de examens;
 - i. de termijn waarbinnen de examenuitslagen worden bekendgemaakt, alsmede de termijn waarbinnen de certificaten en diploma's worden uitgereikt;
 - j. de aanwijzing van degene of degenen die de uitslag van het schriftelijk examen vaststelt onderscheidenlijk vaststellen;
 - k. de wijze van vaststelling van de beoordelingsnormen en normen voor slagen en afwijzen;
 - l. de wijze van verkrijgbaarstelling van de richtlijnantwoorden na afloop van een examen;
 - m. de inzage in afgelegde examens;
 - n. de bewaartermijnen voor de afgelegde examens; en
 - o. de interne klachtenprocedure.

Is het straks ook mogelijk dat bankmedewerkers het examen in een ruimte bij de bank afleggen?

Waarom bepaalt een exameninstituut wat staat onder 3k?

Het verwijderde artikel 10, lid 2 BGfo over gescheiden administraties voor (het ontwikkelen en verzorgen van) opleidingen en (het afleggen van) examens lijkt nog steeds relevant en wel zolang er niet ergens vermeld wordt dat gebruik van de examenvragen uit de centrale examenbank voorbehouden is aan examens (en bijvoorbeeld niet voor oefenexamens).

Artikel 14

1. Aan een kandidaat die met goed gevolg het examen voor een module als bedoeld in artikel 9, eerste lid, heeft afgelegd, verstrekt het exameninstituut dat het examen heeft afgenomen een certificaat.
2. Aan een kandidaat die alle voor een diploma benodigde certificaten heeft gehaald, wordt door het exameninstituut dat het laatste examen heeft afgenomen, het diploma afgegeven. Het exameninstituut controleert daartoe de geldigheid van de benodigde certificaten.
3. Een erkend exameninstituut geeft uitsluitend certificaten en diploma's af die voldoen aan de door Onze Minister vastgestelde eisen.

De verhouding één examenbank versus achttien exameninstututen waar examens voor modules afgenomen worden, noopt tot regelgeving over uitwisseling van gegevens over certificaten en over wanneer/wie een diploma mag verstrekken.

Artikel 15

1. Er is een centrale databank ten behoeve van:
 - a. de examens die leiden tot afgifte van een diploma als bedoeld in artikel 7 of 8; en
 - b. de examens, bedoeld in artikel 11, eerste lid.
2. Een erkend exameninstituut neemt ten behoeve van de examens, bedoeld in het eerste lid, de examenvragen uitsluitend af uit de centrale databank.
3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld met betrekking tot de centrale databank.

Kan de centrale databank ook voor andere doeleinden worden gebruikt, bijvoorbeeld voor oefenvragen of toetsen voor andere medewerkers dan adviseurs?

Er is nog weinig duidelijkheid over de wijze waarop men de examens wil vormgeven. Er wordt bijvoorbeeld niet aangegeven hoe men kennis, vaardigheden en professioneel gedrag (en evt. integratie van die 3 competenties) wil gaan examineren. Gaat de examenbank een bepaalde wijze van examenafname afdwingen (bijv. elektronisch, schriftelijk, mondeling, proeve van bekwaamheid)? Dat heeft impact op examenkosten en studiebelasting.

Artikel 16

1. Een erkend exameninstituut verstrekt desgevraagd aan Onze Minister alle voor de uitoefening van diens taak benodigde inlichtingen. Onze Minister kan inzage vorderen van alle zakelijke gegevens en bescheiden, indien dat voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig is.
2. Een erkend exameninstituut verstrekt jaarlijks voor 1 juli aan Onze Minister een opgave van het aantal in het vorige kalenderjaar afgenomen en beoordeelde examens, alsmede een analyse van de resultaten van deze examens, de klachten die over de examinering en de resultaten zijn ingediend, en de beslissingen hierop van het exameninstituut.
3. Een erkend exameninstituut stemt in met een door Onze Minister aangewezen controle.

Onduidelijk is wat onder de analyse onder lid 2 wordt verstaan.

Artikel 171 komt te luiden:

Artikel 171

1. Een financiële dienstverlener die op 31 december 2013 voldoet aan artikel 4:9, tweede lid, van de wet, wordt geacht vanaf 1 januari 2014 tot en met 30 juni 2015 te voldoen aan artikel 4:9, tweede lid, van de wet.
2. Een financiële dienstverlener die voor 1 juli 2014 een vergunning heeft aangevraagd voor het verlenen van financiële diensten, wordt geacht vanaf de datum dat de vergunning is aangevraagd tot en met 30 juni 2014 te voldoen aan artikel 4:9, tweede lid, van de wet.
3. Voor financiële dienstverleners als bedoeld in het tweede lid, wordt voor de toepassing van artikel 6, onderdeel b, voor de periode tot en met 30 juni 2015, onder een geldig diploma of een geldige erkenning mede begrepen een op 31 december 2013 geldig diploma of geldige erkenning van beroepskwalificaties.
4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de gelijkstelling van reeds bestaande diploma's met diploma's als bedoeld in de artikelen 7 en 8.

Staat onder 1 niet ten onrechte "2013" en moet daar geen "2012" staan? En moet daar waar 2014 staat niet 2013 staan? Anders zou dat betekenen dat al onze adviseurs in één jaar tijd de benodigde diploma's moeten behalen. Dat is onmogelijk. Mogen we hier verder uit opmaken dat adviseurs bij banken tot 30 juni 2015 geen diploma hoeven te halen? En, zo ja, wat gebeurt er daarna? Moet men dan een diploma halen en, zo ja, binnen welke termijn? Waarom wordt niet gekozen voor bijvoorbeeld een

collectieve ECV, die veel minder impact heeft op banken, die toch al staan voor een tour de force?

EED/BELOFTE

C

Na artikel 20 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Algemeen: Wij kunnen niet met de huidige regeling instemmen. Ons belangrijkste bezwaar is dat er weliswaar een wettelijke verplichting komt om (kortweg) bankmedewerkers een eed of belofte af te laten leggen, maar banken wordt vervolgens geen enkele arbeidsrechtelijk handvat gegeven om die medewerkers daartoe te verplichten, terwijl zij wel een boete verbeuren als die medewerkers weigeren die eed of belofte af te leggen. En dat er medewerkers zijn die dat zullen weigeren, staat wel vast (bijvoorbeeld leden van FNV Finance). Er zal daarom moeten worden geregeld dat iemand pas voor of bij een bank kan werken als die een eed of belofte aflegt. Het zal dus mogelijk moeten worden medewerkers die al in dienst zijn te ontslaan als ze weigeren de eed of belofte af te leggen. En ook zullen de banken arbeidsovereenkomsten met nieuwe medewerkers aan moeten kunnen gaan onder de ontbindende voorwaarde dat die eed of belofte wordt afgelegd.

Verder is ons niet duidelijk waarom de minister die ceremoniële eed of belofte zo belangrijk vindt. In de Code Banken is immers al een vergelijkbare regeling voor alle medewerkers van banken vastgelegd. Een regeling die (los van het afleggen van de eed en belofte) inhoudelijk overeenkomt met het huidige voorstel. Die regeling is bij onze bank onder meer uitgewerkt in de CAO en daarmee op vrijwel alle medewerkers van toepassing. Verder blijkt uit recente onderzoeken naar de toepassing en naleving van de Code Banken dat de bewuste principes door bankmedewerkers worden onderkend en door banken ook tot een belangrijk onderdeel van hun cultuur en hun gedrag zijn gemaakt. De vraag is wat een eed of belofte met dezelfde inhoud, omgeven met een ceremonie daaraan nog toevoegt. Zeker nu te verwachten is dat die ceremonies, in elk geval voor de medewerkers die al in dienst zijn, een massaal karakter zullen krijgen, wat de door de minister gewenste bewustmaking niet zal bevorderen.

Met het opstellen van onder meer procedures, het organiseren van bijeenkomsten waarbij beleidsbepalers aanwezig zijn, de aanpassing van ons personeelsadministratiesysteem en het ontwikkelen van een systeem om de ondertekende verklaringen te digitaliseren, zijn aanzienlijk meer kosten gemoeid dan in de "Bedrijfseffecten Regeling eed of belofte financiële sector" wordt voorgerekend.

Verder is de timing onhandig nu die samenvalt met een aantal fikse uitdagingen waar banken voor staan, mede als gevolg van een grote hoeveelheid nieuwe regelgeving (ze staan onder meer voor de zware opgave om hun bedrijfsvoerings- en verdienmodel om te vormen, hun producten te rationaliseren en moeten hun best doen het vertrouwen van hun klanten te herwinnen). Implementatie van het voorstel lijkt weinig toe te voegen aan de praktijk, terwijl dit wel gepaard gaat met veel interne

aandacht voor omvorming van processen en systemen, ambtelijke processen en kosten waar klanten weinig boodschap aan zullen hebben.

Dat betekent niet dat we overal tegen zijn. Wij kunnen ons namelijk best vinden in het afleggen van een eed of belofte door de bestuurders van de bank à la de motie van Huizing en Blanksma-van den Heuvel. Uiteindelijk bepalen zij de koers van de bank. Uitgaande van die motie lopen banken ook niet echt tegen een arbeidsrechtelijk probleem aan.

Verder hebben we meer specifiek commentaar op het voorstel. Dat hebben wij per artikel vermeld.

Artikel 20a

1. Een beheerder of beleggingsmaatschappij, bedoeld in artikel 4:14, eerste lid, van de wet beschikt over procedures en maatregelen met betrekking tot een eed of belofte die haar werknemers en natuurlijke personen werkzaam onder haar verantwoordelijkheid afleggen.
2. De beheerder of beleggingsmaatschappij beschikt over adequate controlemechanismen ten behoeve van het afleggen en naleven van de eed of belofte.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld met betrekking tot een door personen als bedoeld in het eerste lid af te leggen en na te leven eed of belofte.

In lid 1 wordt gesproken van beleggingsmaatschappij. Die komt niet voor in artikel 4:14 lid 1 Wft.

Waarom wordt in lid 1 gesproken van "procedures en maatregelen" en in lid 2 van "controlemechanismen"?

In lid 1 staat "natuurlijke personen werkzaam onder haar verantwoordelijkheid". "Verantwoordelijkheid" is niet een juridisch begrip. Onduidelijk is dan ook wanneer een bank verantwoordelijk is voor iemand die bij haar werkzaam is. Daarover zal duidelijkheid moeten komen.

Ons is niet duidelijk hoe een bank controle kan uitoefenen op het naleven van de eed of belofte. Bent u het met ons eens dat controle in redelijkheid niet mogelijk is en dat alleen iets kan worden uitgedaan op niet-naleving daarvan?

D

Na artikel 25 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 25a

1. Een beleggingsonderneming als bedoeld in artikel 4:14, eerste lid, van de wet beschikt over procedures en maatregelen met betrekking tot een eed of belofte die haar werknemers en natuurlijke personen werkzaam onder haar verantwoordelijkheid afleggen.
2. De beleggingsonderneming beschikt over adequate controlemechanismen ten behoeve van het afleggen en naleven van de eed of belofte.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld met betrekking tot een door personen als bedoeld in het eerste lid af te leggen en na te leven eed of belofte.

Zie (deels) de opmerkingen onder artikel 20a.

E

Na artikel 29 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 29a

1. Een financiële dienstverlener als bedoeld in artikel 4:15, eerste lid, van de wet beschikt over procedures en maatregelen met betrekking tot een eed of belofte die haar werknemers en natuurlijke personen werkzaam onder haar verantwoordelijkheid afleggen.
2. De financiële dienstverlener beschikt over adequate controlemechanismen ten behoeve van het afleggen en naleven van de eed of belofte.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld met betrekking tot een, door personen als bedoeld in het eerste lid, af te leggen en na te leven eed of belofte.

Er wordt in lid 1 verwezen naar financiële dienstverleners die worden genoemd in artikel 4:15 lid 1 Wft. Banken worden in dat artikel uitgesloten. Voor hen geldt artikel 3:10 Wft. Dat artikel gaat ervan uit dat een bank zelf een beleid opstelt en uitvoert. Bij amvb kunnen slechts minimumvoorwaarden worden gesteld aan dat beleid (artikel 3:10 lid 2 Wft). Het voorschrijven en uitwerken van een regeling over een eed of belofte is niet een minimumvoorwaarde, maar het voorschrijven van beleid. Ook artikel 3:17 Wft voorziet niet in de mogelijkheid de eed of belofte voor te schrijven aan banken. Kortom, uitgaande van het voorstel lijkt er vooralsnog geen wettelijke basis te zijn voor de eed of belofte voor "gewone" medewerkers van banken.

HYPOTHEKEN - informatieverstrekking debetrentevoet

§ 8.1.2a. Informatieverstrekking door beleggingsondernemingen en aanbieders van hypothecair krediet Bepalingen ter uitvoering van de artikelen 4:19, vierde lid, en 4:22, eerste lid, van de wet

K

Na artikel 51a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 51b

Een aanbieder van hypothecair krediet publiceert op zijn website de actuele vaste debetrentevoet voor hypothecair krediet bij verschillende rentevastperiodes en, indien van toepassing, de variabele debetrentevoet.

[Zie onze opmerkingen bij de definitie van vaste debetrentevoet.](#)

L

Artikel 53 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het achtste tot en met dertiende lid tot het negende tot en met het veertiende lid, wordt na het zevende lid een lid ingevoegd, luidende:
8. Een financiële onderneming neemt in een reclame-uiting over hypothecair krediet met een variabele debetrentevoet een waarschuwing op met betrekking tot de risico's die aan het krediet zijn verbonden.

Wij menen dat dit artikel overeenkomt met het huidige artikel 52 BGfo en derhalve niets toevoegt. Op basis van dit artikel moet de klant immers al geïnformeerd worden over de belangrijkste financiële risico's van het product. Mocht uw ministerie menen dat dit voorgestelde artikel toegevoegde waarde heeft, dan verzoeken wij om de tekst als volgt te veranderen: " (..) een waarschuwing met betrekking tot de risico's die aan een hypothecair krediet met een variabele rentevoet zijn verbonden.". Op deze manier wordt duidelijk gemaakt dat het gaat om de risico's die samenhangen met de variabele rentevoet van het krediet en niet het krediet op zichzelf.

P

Artikel 59a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
 1. Een aanbieder verstrekt voorafgaand aan de totstandkoming van een overeenkomst inzake een complex product of hypothecair krediet aan de consument informatie over de totale prijs van het desbetreffende product met uitzondering van de advieskosten en distributiekosten, maar met inbegrip van alle bijbehorende kosten.
 2. Het tweede lid, onderdeel a, komt te luiden: (onverminderd het eerste lid verstrekt een aanbieder voorafgaand aan de totstandkoming van deovereenkomst met een consument inzake een complex product dat strekt tot vermogensopbouw, aan de consument, voor zover van toepassing ten mindte de volgende informatie;)
 - a. het bedrag van de totale kosten, met uitzondering van de advieskosten en distributiekosten;

[Zie ten aanzien van de wijzigingen in dit artikel onze opmerkingen bij het onderdeel advies- en distributiekosten \(art. 86 g e.v.\)](#)

§ 8.1.4. Verplichte precontractuele informatie
Bepalingen ter uitvoering van de artikelen 4:20, eerste en tweede lid, 4:22, eerste lid en tweede lid, 4:25a, eerste lid, 4:25b, eerste en tweede lid, en 4:90b, tiende lid, van de wet

Q

Onder vernummering van de artikelen 59b tot en met 59g tot en met 59c tot en met 59h wordt na artikel 59a een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 59b

1. Een aanbieder verstrekt een consument voorafgaand aan de totstandkoming van een overeenkomst inzake een hypothecair krediet met een variabele debetrentevoet, ten minste informatie over:
 - a. de componenten waaruit de variabele debetrentevoet is opgebouwd;
 - b. of deze componenten een vast of variabel bestanddeel vormen van de debetrentevoet; en
 - c. de risico's die verbonden zijn aan een variabele debetrentevoet.
2. Bij ministeriële regeling kunnen de componenten worden aangegeven waaruit de variabele debetrentevoet uitsluitend kan zijn opgebouwd.

Algemeen: Wij vinden het van groot belang dat nu maatregelen worden genomen die de consument daadwerkelijk in een betere informatiepositie brengen. Om deze reden staan wij – voordat wij inhoudelijk ingaan op uw tekstvoorstel – eerst stil bij de achterliggende gedachte van consumentenbescherming.

Uit een NMa-sectorstudie van 24 februari 2011 naar de werking van de Nederlandse hypotheekmarkt volgt een aantal aanbevelingen:

1. Voorkom onnodige toetredingsdrempels;
2. Voorkom overstapdrempels.

Uitdrukkelijk is aangegeven dat er geen aanleiding is voor prijsregulering.

Uit overleg met de AFM is gebleken dat zij van mening is dat het voor de consument moeilijk is om de risico's van een variabele rente goed in te kunnen schatten.

Uw ministerie heeft vervolgens een tekst (artikel 59b) opgesteld met daarin een voorstel om de consument, onder meer, te informeren over de componenten waaruit de variabele rente is opgebouwd. Uit het voorgestelde artikel 68a blijkt dat de kredietverstrekkers een wijziging van de variabele rente moeten onderbouwen met een koppeling naar één (of meer) van die componenten.

Het doel van deze maatregelen is de consument dusdanig veel begrip te geven van een variabele rente dat de (financiële) risico's van deze rentevorm duidelijk zijn. In uw brief aan de Tweede Kamer over maatregelen t.a.v. het rentebeleid van aanbieders van hypothecair krediet geeft u aan dat consumenten onvoldoende weten welke feiten en omstandigheden de maandlasten en de totale prijs van het desbetreffende hypothecaire krediet bepalen.

Door het noemen van de componenten krijgt de consument naar onze mening niet meer inzicht in de feiten en omstandigheden die de

maandlasten en de totale prijs bepalen. Deze componenten zijn zeer abstract. Bovendien bestaat bij ons, door de onzekerheid of deze maatregelen het beoogde doel bereiken, de angst dat de consument straks door een grote hoeveelheid aan informatie niet meer ziet waar het voor hem om draait. Het is – zo begrijpen wij uit het NMa rapport en informatie van de AFM – immers vereist dat de consument zich de financiële gevolgen realiseert van een hypothecair krediet met variabele rente. Wij menen dan ook dat de regelgeving zich op deze problematiek moet richten. Dat is thans in dit voorstel niet het geval. Wij zijn uiteraard bereid om dit nader met u te bespreken.

Indien uw ministerie desalniettemin vast wenst te houden aan het inzichtelijk maken van de componenten waaruit de variabele rente is opgebouwd, merken wij – in aanvulling van hetgeen de NVB hieromtrent reeds heeft vermeld - het volgende (per artikel) op.

Wij menen dat het noemen van alle componenten niet maakt dat de positie van de consument verbetert. Zoals al blijkt uit de toelichting van uw uitwerking kunnen de componenten van de variabele debetrentevoet uit veel elementen bestaan die bovendien complex van aard zijn en door veel factoren worden beïnvloedt. Een uitgebreide toelichting van de componenten leidt ook af van de meest relevante informatie; de gevolgen van rentefluctuaties voor de consument.

Daarnaast geldt dat banken in het algemeen eigen definities en een eigen methodiek hanteren voor het financieren van hypotheek met een variabele debetrentevoet. Hierdoor is het voor de consument lastig om een vergelijking tussen de verschillende aanbieders te kunnen maken. De opsomming van de componenten (die bij elke aanbieder anders kunnen zijn) biedt de consument geen zekerheid en/of meer (beter) inzicht in de risico's van een variabele rente. Het grootste risico is immers gelegen in een sterke stijging van de variabele rente en daardoor van de financiële lasten van de consument. Het is dan ook van belang dat de adviseur de consument van dit risico op de hoogte stelt en (met name) berekent wat de gevolgen van een stijging van de variabele rente voor de consument zouden zijn. Overigens moet worden benadrukt dat de hoogte van de rentewijzigingen ook door de banken niet kunnen worden voorspeld.

De stabiliteit in de markt wordt door deze maatregel ook onnodig verstoord. Immers, ook stijgingen in de risico-opslagen moeten kenbaar gemaakt worden. Dit is zeer ongewenst.

R

Artikel 68a komt te luiden:

Artikel 68a

1. Gedurende de looptijd van een overeenkomst inzake een hypothecair krediet met een variabele debetrentevoet informeert de aanbieder de consument over elke wijziging van de debetrentevoet, waarbij hij de consument tevens informeert over:
 - a. het gewijzigde jaarlijks kostenpercentage; en
 - b. de component of componenten waardoor de debetrentevoet is gewijzigd.

Zoals reeds aangegeven menen wij dat de klant in een betere informatiepositie komt door op de hoogte te worden gesteld van elke wijziging in de variabele rente. Het noemen van de component(en) die de oorzaak is van een wijziging van de variabele rente, brengt de consument niet in een betere informatiepositie.

S

Na artikel 68a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 68b

1. De aanbieder informeert de consument ten minste drie maanden voor het aflopen van de rentevastperiode van een overeenkomst inzake een hypothecair krediet met een vaste debetrentevoet over het aflopen van die periode en doet een aanbod voor de komende rentevastperiode, waarbij de debetrentevoet bij verschillende rentevastperiodes wordt aangegeven.

De plicht tot het doen van een aanbod drie maanden voor het aflopen van de rentevastperiode heeft een aanzienlijk effect op de hoogte van het rentetarief. De kosten voor het afdekken van het renterisico stijgen naarmate er eerder een definitief (onherroepelijk) renteaanbod aan de klant wordt verstrekt. Het "te" vroeg verstrekken van een definitief renteaanbod, inclusief verschillende opties voor andere rentevaste periodes, is daardoor dan ook waarschijnlijk niet in het belang van de klant. De kredietverstrekker zal immers het renterisico bij de klant in rekening moeten brengen. Onze eerste inschatting is dat dit voorstel leidt tot een tariefstijging bij herziening van zo'n 20 basispunten.

Wij stellen dan ook voor om de informatieverstrekking facultatief te splitsen in een vooraankondiging die uiterlijk drie/vier maanden voor het aflopen van de rentevastperiode wordt verstrekt. Deze wordt gevolgd door een concreet aanbod voor de komende rentevastperiode die uiterlijk zes weken voor het aflopen van de rentevastperiode wordt verstrekt. Op deze manier kan de consument zich gedurende 3 á 4 maanden oriënteren op alle mogelijkheden die het aflopen van een rentevastperiode met zich meebrengt.

2. Gelijktijdig met het aanbod, bedoeld in het eerste lid, verstrekt de aanbieder tevens informatie over de mogelijkheid:

- a. om boetevrij over te sluiten bij het aflopen van de rentevastperiode; en
- b. om advies over oversluitmogelijkheden in te winnen bij de aanbieder of een andere financiële dienstverlener.

3. De informatie, bedoeld in het tweede lid, mag in gestandaardiseerde vorm worden verstrekt.

EXECUTION ONLY: Kennis en ervaringstoets

§ 8.2.1. Verplichting tot het inwinnen van informatie door beleggingsondernemingen en financiële dienstverleners

Bepalingen ter uitvoering van de artikelen 4:23, derde lid, onderdelen a en b , artikel 4:24, vierde lid, onderdeel e, en vijfde lid, van de wet

U

Na artikel 80d wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 80e

1. Een financiële dienstverlener die, zonder daarbij te adviseren, een betalingsbeschermer, complex product, hypothecair krediet, inkomensverzekering, overlijdensrisicoverzekering, uitvaartverzekering of een bij ministeriële regeling aan te wijzen ander financieel product aanbiedt, bemiddelt, of ten aanzien van het financieel product optreedt als gevolmachtigde agent, stelt bij de beoordeling van de passendheid, bedoeld in artikel 4:24, eerste lid, van de wet voorafgaand aan de dienstverlening vast of de consument of cliënt over voldoende kennis en ervaring beschikt om te begrijpen welke risico's zijn verbonden aan het desbetreffende financieel product en het verlenen van de financiële dienst.

In de aanhef dient ook een verwijzing naar artikel 4:24 eerste lid toegevoegd te worden

Ook aanbieders die hun producten alleen maar aanbieden via een intermediair kanaal lijken aan deze verplichting te moeten voldoen. De toelichting en de tekst van het artikel lijken elkaar op dit punt tegen te spreken. Wij zouden ook in de tekst van het artikel graag bevestigd zien dat alleen rechtstreekse aanbieders aan deze bepaling moeten voldoen.

Het woord "financieel product" in de zinsnede "*of ten aanzien van het financieel product optreedt als gevolmachtigde agent*" is onjuist. Het moet gaan om het aangewezen financiële product, of om een betalingsbeschermer, complex product, hypothecair krediet, inkomensverzekering, overlijdensrisicoverzekering, uitvaartverzekering.

Omwille van de begrijpelijkheid dient in de laatste zin aan het laatste woord te worden toegevoegd: "zonder advies". Het gaat immers om de risico's voor de consument/cliënt die samenhangen met het zonder advies afsluiten van een product. In plaats van "het verlenen van de financiële dienst", moet naar onze mening worden verwezen naar "de desbetreffende financiële dienst.

Terzijde; artikel 80b BGfo spreekt van "betrokken dienst". Het gebruiken van een vaste term verhoogt de leesbaarheid en het begrip.

In de zinsnede: "bedoeld in artikel 4:24, eerste lid, van de wet voorafgaand" ontbreekt een komma tussen wet en voorafgaand.

2. De informatie over de kennis en ervaring van de consument onderscheidenlijk cliënt, bedoeld in artikel 4:24, eerste lid, van de wet, is wat de hoeveelheid betreft evenredig aan de aard van het financieel product, de complexiteit daarvan en de daarmee samenhangende risico's, en bevat tenminste gegevens over:

- de financiële producten waarmee de consument of cliënt bekend is;
- het inzicht van de consument of cliënt in de eigenschappen en risico's van het desbetreffende financieel product of de financiële dienst;
- de mate waarin de consument of cliënt inzicht heeft in zijn eigen financiële situatie; en

d. de mate waarin de consument of cliënt behoefte heeft aan informatie of advies over het desbetreffende financieel product.

De eerste zin luidt nu: *“De informatie over de kennis en ervaring van de consument onderscheidenlijk cliënt, bedoeld in artikel 4:24, eerste lid, van de wet, is wat de hoeveelheid betreft evenredig aan de aard van het financieel product (..)”*. Wij menen dat “het financiële product” onvoldoende bepaald is en dat moet worden verwezen naar de in het eerste lid genoemde financiële producten.

De wetenschap als bedoeld in sub a *“de financiële producten waarmee de consument of cliënt bekend is”* is niet (voor elk product) relevant. Het is bijvoorbeeld irrelevant om te inventariseren dat de klant kennis heeft van hypotheek als hij een inkomensbeschermer afsluit. Daarnaast kunnen financiële producten zo veel verschillende componenten hebben dat de bekendheid met een dergelijk product weinig zegt over de kennis en ervaring daarmee. Het is dan ook onmogelijk om de kennis en ervaring van het product dat de klant wenst af te sluiten af te leiden uit bekendheid met andere financiële producten.

Sub b vermeldt “het inzicht van de consument of cliënt in de eigenschappen en risico’s van het desbetreffende financieel product of de financiële dienst”. Uit de toelichting maken wij op dat het gaat om het inzicht van de consument in het feit dat zij zonder advies een product afsluit en het inzicht in het product. Het woord “of” is dan ook onjuist en moet worden vervangen door “en”.

Sub c spreekt van het inzicht dat de klant zelf heeft in zijn eigen financiële situatie. Omdat wij zelf geen inzicht hebben in de situatie van de klant, kunnen wij niet toetsen welk inzicht de klant zelf heeft. De klant kan hier een volledig onjuiste voorstelling van zaken geven die voor de financiële dienstverlener niet te achterhalen is. Vragen naar het financieel inzicht in de eigen situatie heeft dan ook geen enkel doel. Indien uw ministerie dit anders ziet, dan verzoeken wij u dit element duidelijk in de toelichting op te nemen.

Sub d (“de mate waarin de consument of cliënt behoefte heeft aan informatie of advies over het desbetreffende financieel product”) is onvoldoende bepaalbaar. Dit veronderstelt een weging door de financiële dienstverlener van het resultaat van de door de klant afgelegde toets. Criteria hiervoor worden niet in het tekstvoorstel, noch in de toelichting genoemd.

3. In aanvulling op het bepaalde in artikel 4:24, tweede lid, van de wet wijst de financiële dienstverlener de consument of cliënt erop dat het inwinnen van advies raadzaam is.

4. Een financiële dienstverlener mag vertrouwen op, de door de consument of de cliënt verstrekte informatie over de in het tweede lid genoemde onderwerpen, tenzij zij weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat deze informatie gedateerd, onnauwkeurig of onvolledig is.

Tekstueel: de komma tussen “op” en “de” moet worden verwijderd.

Wanneer is er sprake van weten of redelijkerwijs kunnen vermoeden zoals in lid 4 wordt aangegeven? Bij een execution-only kanaal zal een kennis en ervaringstoets veelal digitaal worden afgenomen en het product direct worden afgesloten. Gelegenheid om de gegevens te toetsen is er daarbij niet.

5. De Autoriteit Financiële Markten kan nadere regels stellen met betrekking tot de wijze waarop de informatie over de kennis en ervaring, bedoeld in het eerste lid, wordt gevraagd aan de consument of cliënt, en de inhoud van deze vragen, alsmede de formulering van de waarschuwing, bedoeld in het derde lid.

HYPOTHEKEN – éénsporig rentebeleid

§ 8.2.2. Inleidende bepaling

Bepalingen ter uitvoering van de artikelen 4:25, eerste lid, 4:25a, eerste lid, en 4:25b van de wet

W

Na artikel 81 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 81 a

Een aanbieder van een hypothecair krediet offreert voor consumenten die een overeenkomst inzake een hypothecair krediet willen aangaan dezelfde debetrentevoet bij dezelfde rentevastperiode als voor de consumenten aan wie op dat moment een aanbod wordt gedaan voor de komende rentevastperiode bij een vergelijkbaar risicoprofiel.

Wij ondersteunen het voorstel van het voeren van een 1-sporig rentebeleid door aanbieders. Uitgangspunt moet dan ook zijn dat aanbieders met een zelfde standaardrente werken voor nieuwe klanten als voor bestaande hypotheekklanten. Echter, de uitwerking van een 1-sporig rentebeleid kan niet zijn dat tijdelijke kortingsacties worden verboden. Deze tijdelijke acties maken dat de klant een lagere rente krijgt, bijvoorbeeld tijdens zijn eerste rentevastperiode. Dit is in het voordeel van de klant. Als deze rentekorting stopt na de eerste rentevastperiode, dan moet dit de klant voor het afsluiten van de hypotheek duidelijk worden gemaakt. Kortom, de klant moet weten dat het een tijdelijke korting betreft en moet weten wat de financiële gevolgen kunnen zijn van het wegvallen van de korting.

Het verbod op tijdelijke acties maakt dat het voor met name starters op de woningmarkt nog lastiger wordt om een financiering voor een woning te krijgen. Deze groep klanten staat aan het begin van de inkomensontwikkeling, waarbij het goed verdedigbaar is dat zij het mogelijke vervallen van een tijdelijke (commerciële) rente korting tijdens de tweede rentevastperiode goed kunnen dragen.

Overigens moet de aanbieder van het hypothecaire krediet (conform art 53 BGfo en de nieuwe Europese richtlijn, ontwerp artikel 9.2.e) reeds het jaarlijks kostenpercentage (jpk) in de reclame uitingen vermelden. Dat moet al uitgaan van de rente zonder korting. De klant weet dus wat het rentepercentage zonder korting is.

De aanneming in uw brief aan de Tweede Kamer over maatregelen t.a.v. het rentebeleid van aanbieders van hypothecair krediet die ten grondslag ligt aan de gedachte om geen kortingen meer toe te staan, is niet in overeenstemming met de praktijk. U doet in uw brief de volgende aanneming: *"Het is echter aannemelijk dat kortingen die in de eerste rentevaste periode worden verstrekt zich vertalen in een hogere debetrentevoet voor de daaropvolgende periodes. Over de gehele looptijd zou dit verschil zich tenminste moeten uitbalanceren en helderheid over de prijsstelling zorgt mogelijk voor een extra prikkel voor scherpe tarieven."*

Deze aanname is niet juist. De kortingen die worden gegeven, zijn commercieel ingegeven en komen niet ten laste van andere klanten. De korting is (vaak) gebaseerd op het kostenpercentage van de aanbieder. In feite beslist een aanbieder om geen winst te maken bij het geven van een korting. Indien wij geen rentekorting kunnen geven, betekent dit dat de hypotheek voor de klant duurder wordt.

Daarnaast merken wij op dat het risicoprofiel van meer zaken afhankelijk is dan alleen de waarde van de woning (LTV) en het inkomen (LTI) van de consument.

Ten slotte, wij vrezen dat door deze maatregelen de woningmarkt in een nog dieper dal raakt, hetgeen de positie van de consument nu en in de toekomst niet zal verbeteren.

PROVISIEVERBOD

§ 8.2.2. Inleidende bepaling

Bepalingen ter uitvoering van de artikelen 4:25, eerste lid, 4:25a, eerste lid, en 4:25b van de wet

X

Onder vernummering van artikel 86b tot 86e worden na artikel 86a drie artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 86b

1. In deze paragraaf wordt onder financieel product verstaan een betalingsbeschermer, complex product, hypothecair krediet, inkomensverzekering, overlijdensrisicoverzekering, uitvaartverzekering, of een bij ministeriële regeling aan te wijzen ander financieel product.
2. Voor de toepassing van deze paragraaf wordt onder inkomensverzekering niet begrepen een verplichte verzekering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

Lid 2 lijkt ons overbodig. Deze verzekering valt al niet onder de definitie van inkomensverzekering en hoeft dus niet uitgezonderd te worden.

Artikel 86c

1. Een financiële dienstverlener verschaft of ontvangt, rechtstreeks of middellijk, geen provisie voor het bemiddelen of adviseren van een financieel product.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
 - a. provisie die rechtstreeks worden verschaft door de consument of, voor zover het een verzekering betreft, de cliënt of degene die namens hem optreedt, tenzij de hoogte van deze provisie kennelijk onredelijk is gelet op de aard en reikwijdte van de dienstverlening;
 - b. provisie die noodzakelijk zijn voor het verlenen van de desbetreffende financiële dienst of de desbetreffende financiële dienst mogelijk maken;
 - c. provisie die worden verschaft door een bemiddelaar of adviseur, niet zijnde een aanbieder of gevolmachtigde agent, aan een andere bemiddelaar of adviseur; en
 - d. relatiegeschenken, voor zover deze gezamenlijk op jaarbasis de waarde van € 100 niet overstijgen.

Ten aanzien van lid 2 sub c merken we op dat het ons volstrekt onduidelijk is waarom provisie van bemiddelaars aan andere (onderbemiddelaars) zonder enige beperking toegestaan zouden zijn. Evenmin begrijpen wij de argumentatie uit de toelichting, met name de bewering dat dit geen perverse prikkels op zou kunnen leveren. Wij hebben het vermoeden dat hier in de toelichting (op blz. 73, derde alinea) iets weggevallen is en dat bedoeld wordt op 'betalingen [**voor dienstverlening**] van bemiddelaars aan andere (onder-)bemiddelaars. De verwijzing in de tweede zin, die begint met "Deze dienstverlening" wijst daar op. Maar de tekst in artikel 86c sub c sluit hier niet op aan en sluit niet uit dat er provisiebetaling tussen bemiddelaars plaatsvindt voor diensten die een bemiddelaar aan de consument verleent.

Dat er van betalingen voor diensten die financiële dienstverleners onderling ten behoeve van elkaar verrichten geen perverse prikkel uitgaat zijn wij met u eens. Echter niet valt in te zien waarom dat dan niet zou gelden voor betalingen van aanbieders aan een bemiddelaar, als het gaat om betalingen voor diensten die een bemiddelaar voor de aanbieder verricht. Ook hier zou een level-playing field moeten bestaan.

In de bijlage bij dit commentaar doen wij een voorstel tot wijziging van de vrijstellingsregeling (optie 1) danwel dit artikel 86c en artikel 86f (optie 2) Dit zou een oplossing kunnen zijn voor de problematiek die ook bij aanbieders bestaat ten aanzien van uitbestede werkzaamheden aan bemiddelaars mede in relatie tot de ruime definitie van bemiddelen in de Wft.

Een effect hiervan is bijvoorbeeld ook dat het voor buitenlandse toetreders niet mogelijk is om te belonen voor het uitbesteden van hun mid-office activiteiten (te vatten onder "beheer" zoals opgenomen in de definitie van bemiddelen) en zij niet als direct writer kunnen aanbieden, tenzij de klant het mid-office separaat betaalt. Dat zal veelal worden beschouwd als onwenselijk. Daardoor zijn die buitenlandse toetreders die hun mid-office activiteiten willen uitbesteden aangewezen op een verkoopafpraak met een bemiddelaar, die wel de klant mag laten betalen voor het totaal en mag doorbetalen aan een onder bemiddelaar, zoals het mid-office. Dat levert geen level playing field op.

Artikel 86d

1. Een aanbieder, bemiddelaar of adviseur verschaft of ontvangt, voor het bemiddelen of adviseren inzake een schadeverzekering, met uitzondering van een betalingsbeschermer of een inkomensverzekering, geen andere provisie dan:

- a. provisie die worden verschaft door of aan de cliënt of degene die namens hem optreedt, tenzij de hoogte van deze provisie kennelijk onredelijk is gelet op de aard en reikwijdte van de financiële dienstverlening;
- b. afsluitprovisie of doorlopende provisie, mits de bemiddelaar of adviseur kosteloos op verzoek van de cliënt op begrijpelijke wijze mededeling doet van het bestaan, de aard en het bedrag of, indien het bedrag niet kan worden achterhaald, de wijze van berekening van de provisie of in geval van provisie in natura de waarde in het economisch verkeer voordat de desbetreffende financiële dienst wordt verleend;
- c. provisie die noodzakelijk zijn voor het verlenen van de financiële dienst of de desbetreffende dienst mogelijk maken; of
- d. relatiegeschenken, voor zover deze gezamenlijk op jaarbasis de waarde van € 100 niet overstijgen.

2. Voor de toepassing van het eerste lid, wordt onder "consument" in de definities van afsluitprovisie en doorlopende provisie in artikel 1, mede verstaan een cliënt, niet zijnde een consument.

Wij merken op dat artikel 149a Bgfo gedeeltelijk is overgenomen, we missen echter de cruciale passage, dat de verschaffing van de provisie de kwaliteit van de betreffende dienst ten goede komt en geen afbreuk doet aan de verplichting van de aanbieder, bemiddelaar of adviseur om zich in te zetten voor de belangen van de cliënt.

Z

Na artikel 86i wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 8.2.3. Bepalingen met betrekking tot provisie inzake overeenkomsten die zijn aangegaan tussen 1 januari 2009 en 1 januari 2013

Artikel 86j

1. Een aanbieder, bemiddelaar of adviseur verschaft of ontvangt, voor het bemiddelen of adviseren inzake een betalingsbeschermer, complex product, hypothecair krediet of uitvaartverzekering, rechtstreeks of middellijk geen provisie die niet noodzakelijk is voor het verlenen van de desbetreffende dienst of deze mogelijk maakt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:

- a. provisies die worden verschaft door of aan de cliënt of degene die namens hem optreedt;
- b. afsluitprovisies of doorlopende provisies die worden verschaft door of aan een derde of degene die namens hem optreedt, indien:
- 1°. de bemiddelaar of adviseur de cliënt op uitvoerige, accurate en begrijpelijke wijze mededeling doet van het bestaan, de aard en het bedrag of, indien het bedrag niet kan worden achterhaald, de wijze van berekening van de provisie of in geval van provisie in natura de waarde in het economisch verkeer voordat de betreffende dienst wordt verleend; en
- 2°. de verschaffing van de provisie de kwaliteit van de betreffende dienst ten goede komt en geen afbreuk doet aan de verplichting van de aanbieder, bemiddelaar of adviseur om zich in te zetten voor de belangen van de cliënt;
- c. relatiegeschenken, voor zover deze gezamenlijk op jaarbasis de waarde van € 100 niet overstijgen.
3. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdeel b, wordt onder "consument" in de definities van afsluitprovisie en doorlopende provisie, bedoeld in artikel 1, mede verstaan een cliënt, niet zijnde een consument.

Artikel 86k

1. Een aanbieder betaalt geen afsluitprovisie die meer bedraagt dan de helft van de som van die afsluitprovisie en de totale doorlopende provisie terzake van de desbetreffende overeenkomst.
2. Een aanbieder betaalt de doorlopende provisie evenredig uit gedurende ten minste tien jaar na totstandkoming van de desbetreffende overeenkomst. Indien de looptijd van de overeenkomst korter is dan tien jaar, betaalt de aanbieder de doorlopende provisie evenredig uit gedurende die looptijd.
3. Het tweede lid is niet van toepassing op overeenkomsten inzake complexe producten voor zover tussen de desbetreffende aanbieder en de consument door tussenkomst van dezelfde bemiddelaar ten minste drie maanden voorafgaand aan het sluiten daarvan een overeenkomst is gesloten inzake een financieel product dat onderdeel is van het desbetreffende complexe product.
4. Dit artikel is niet van toepassing op overeenkomsten inzake een betalingsbeschermer, een hypothecair krediet of een uitvaartverzekering.

Artikel 86l

1. Indien een overeenkomst met een consument inzake een complex product of hypothecair krediet tijdens de eerste vijf jaar na de totstandkoming vroegtijdig wordt beëindigd, anders dan door overlijden van de verzekerde of anders dan door verkoop van de onroerende zaak waarop het complex product of hypothecair krediet betrekking heeft, wordt de afsluitprovisie of provisie evenredig verminderd.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op overeenkomsten inzake complexe producten voor zover tussen de desbetreffende aanbieder en de consument door tussenkomst van dezelfde bemiddelaar ten minste drie maanden voorafgaand aan het sluiten daarvan een overeenkomst is gesloten inzake een financieel product dat onderdeel is van het desbetreffende complexe product

Wij begrijpen de titel van deze paragraaf niet. Onder deze paragraaf verwijst u naar de balansregels, die gelden echter sinds 1 januari 2007. De provisieregels gelden wel sinds 1 januari 2009.

De vragen die de bewoording van de paragraaf oproept zijn de volgende.

- Moeten alle contracten gesloten in deze periode, waarop niet altijd de verhouding 50%-50% van toepassing was (ging gefaseerd) worden omgezet naar deze verhouding?
- Mag er over contracten gesloten voor 2009 geen provisie meer betaald worden? Immers die provisieafspraken vallen door het vermelden van deze beperkte periode onder het verbod van artikel 86c?
- Als deze provisieafspraken van voor 2009 niet onder het verbod zouden vallen, hoeven de balansregels dan niet meer toegepast te worden op contracten gesloten tussen 1 januari 2007 en 1 januari 2009?

Wij menen dat beter bepaald zou moeten worden dat op bestaande provisie-overeenkomsten , de provisieregels en balansregels/chargebackregels van toepassing moeten blijven zoals die golden ten tijde van het sluiten van de daaraan ten grondslag liggende overeenkomst.

DIENSTVERLENINGSDOCUMENT

Y

Na artikel 86^e (nieuw) worden vier artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 86f

1. Een financiële dienstverlener verstrekt voorafgaand aan het verlenen van een financiële dienst inzake een financieel product, een dienstverleningsdocument aan de consument of, indien het een verzekering betreft, de cliënt, dat is afgestemd op de dienstverleningsvraag van de consument of cliënt.

Algemeen: Het is onbekend wat een dienstverleningsvraag precies is. Betekent dit dat een dienstverleningsdocument ("DVD") helemaal op de specifieke klantwens moet worden afgestemd? Een klant kan bijvoorbeeld alleen een advies wensen over een hypotheek en geen behoefte hebben aan informatie over een verzekering, maar bijvoorbeeld wel informatie wil over zijn pensioeninkomsten in deze periode?

Zie voorts ook ons wijzigingsvoorstel in de bijlage.

Lid 1 spreekt van "verstrekken". Omdat het DVD bij execution only diensten via het internet geraadpleegd zou kunnen worden is het woord verstrekken niet juist (want impliceert een handeling). Het gaat er om dat de klant op eenvoudige wijze kan beschikken over het DVD, zoals het downloaden van het DVD. Wij verzoeken u ook hiermee rekening te houden.

2. Het dienstverleningsdocument bevat de volgende gegevens over de financiële dienstverlener en zijn dienstverlening:

- a. of hij adviseert, en zo ja, of dit geschiedt op grond van een objectieve analyse;
- b. of hij een contractuele verplichting heeft om uitsluitend voor een of meer bepaalde aanbieders te bemiddelen, in welk geval hij desgevraagd aan de consument of de cliënt de namen van deze aanbieders meedeelt;
- c. of hij geen contractuele verplichting heeft uitsluitend voor een of meer aanbieders te bemiddelen, en niet adviseert op grond van een objectieve analyse, in welk geval hij de consument of cliënt desgevraagd tevens de namen meedeelt van de aanbieders waarvoor hij bemiddelt of kan bemiddelen;
- d. of hij naast het geven van advies ook bemiddelt, in welk geval hij de hoogte van de kosten die hiervoor in rekening worden gebracht weergeeft in de totale kosten van de dienstverlening als genoemd in onderdelen i en j;
- e. of hij na de totstandkoming van de overeenkomst andere diensten voor de consument of cliënt kan verrichten in welk geval hij de wijze waarop hij de kosten die voor deze diensten in rekening worden gebracht meedeelt;
- f. of hij uitsluitend adviseert over eigen producten, dan wel tevens over producten van andere aanbieders;
- g. of hij een gekwalificeerde deelneming in een bepaalde aanbieder of een moedermaatschappij van een bepaalde aanbieder houdt;
- h. of een bepaalde aanbieder of een moedermaatschappij van een bepaalde aanbieder een gekwalificeerde deelneming in hem houdt;
- i. indien hij een bemiddelaar of adviseur is, die niet tevens aanbiedt, het nominale bedrag van de beloning die door hem gemiddeld voor de financiële dienst in rekening wordt gebracht alsmede de manier waarop deze beloning bij de consument of cliënt in rekening wordt gebracht;
- j. indien hij een aanbieder is, de nominale kosten die door hem gemiddeld bij de consument of cliënt in rekening worden gebracht voor advies en distributie van een financieel product dat beantwoordt aan de dienstverleningsvraag, alsmede de wijze waarop deze kosten in rekening worden gebracht;
- en k. andere gegevens die bij ministeriële regeling kunnen worden aangewezen.

Bij onderdeel b zou toegevoegd moeten worden:aan de consument, of als het een verzekering betreft de cliënt ..

Onderdeel e van het tweede lid spreekt van "andere diensten". Dienst is geen gedefinieerd begrip (financiële dienst wel) en ook de toelichting is niet duidelijk over de diensten die bedoeld worden. Wordt hier bedoeld op het dienstenaanbod van de financiële dienstverlener? In de toelichting wordt verwezen naar "nazorg", zonder een uitleg wat daaronder moet worden begrepen. Moet deze nazorg dan zien op de verleende eerste dienst (het adviseren of afsluiten van een financieel product) of op alle diensten die kunnen worden verricht? Wij verzoeken u daaromtrent duidelijkheid te verschaffen.

In onderdeel j staat dat de aanbieder de kosten voor advies- en distributie in rekening moet brengen. Wij verwijzen omtrent de begrippen advies- en distributiekosten en de verwarring daarover naar onze opmerkingen bij de artikelen 86g en 86h.

Wij benadrukken dat het in het belang van de klant is om te kunnen vergelijken wat een bepaalde dienst hem kost (de prijs). In marges of kosten zal een klant niet geïnteresseerd zijn. Om die reden zouden de leden "d, i en j" daar van moeten spreken teneinde er voor te zorgen dat de klant daadwerkelijk in een betere informatiepositie komt.

In onderdeel i van het tweede lid en de toelichting daarop wordt aangegeven dat het DVD de gemiddelde beloning voor de dienst aan de klant moet bevatten. Op grond van onderdeel j moet de aanbieder de advies- en distributiekosten vermelden die zijn verbonden aan het totstandkomen van een overeenkomst inzake de financiële producten die verband houden met de dienstverleningsvraag. De toelichting zegt: "Voor de bemiddelaar of adviseur betekent dit dat hij een nominaal bedrag noemt dat gemiddeld voor de dienstverlening naar aanleiding van de dienstverleningsvraag van de consument of cliënt in rekening wordt gebracht. Daarbij dient de bemiddelaar of adviseur een schatting te maken van het aantal uren die hij aan advies zal besteden. Samen met het uurtarief leidt dit tot een gemiddeld nominaal bedrag."

Het voorgaande doet voorkomen of alle dienstverleners met een uurtarief werken. Dat is niet het geval en kan ook niet de wens zijn van de wetgever. De kern van uw voorstel komt er op neer dat wij de klant in ons DVD wijzen op een gemiddelde prijs die de dienstverlening kost. Daarbij geeft de toelichting aan dat de uiteindelijke kosten voor de dienstverlening op de factuur kunnen afwijken van dit gemiddelde bedrag. Wij vragen ons af wat de toegevoegde waarde voor de klant is om een nominaal bedrag voor een gemiddeld advies te horen, als de uiteindelijke prijs die hij moet betalen daarvan kan afwijken. Het lijkt ons in het belang van de klant als hij weet wat hij moet gaan betalen. Aan de wetenschap wat een advies gemiddeld kost heeft een klant niets, te meer omdat niet in te schatten is of zijn eigen situatie "gemiddeld" is of niet.

3. Indien de financiële dienstverlener op grond van het tweede lid, onderdelen f, g, en h, tevens andere belangen bij het verlenen van een financiële dienst heeft dan het belang van de consument of cliënt, dient hij de consument of cliënt erop te wijzen dat deze belangen ertoe kunnen leiden dat bepaalde financiële producten worden geadviseerd.

Het derde lid vermeldt dat "andere belangen" moeten worden aangegeven. Wij verzoeken een duidelijke afbakening van mogelijke "andere belangen" te geven. Er zijn immers altijd andere belangen; die van de medewerkers, de aandeelhouders, de onderneming in zijn geheel. Wij gaan er van uit dat dergelijke belangen niet hoeven te worden vermeld.

4. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdeel a, wordt onder objectieve analyse verstaan een analyse van een toereikend aantal op de markt verkrijgbare vergelijkbare financiële producten die de adviseur of bemiddelaar in staat stelt een financieel product aan te bevelen dat aan de dienstverleningsvraag van de consument of, indien het een verzekering betreft, de cliënt beantwoordt.
5. De financiële dienstverlener publiceert de verschillende dienstverleningsdocumenten op zijn website.
6. Het dienstverleningsdocument dient te worden verstrekt door de financiële dienstverlener die rechtstreeks door de consument of cliënt wordt benaderd voor het verlenen van de financiële dienst.
7. De Autoriteit Financiële Markten kan nadere regels stellen met betrekking tot de inhoud, vorm en wijze van verstrekking van het dienstverleningsdocument.

In het zevende lid is aangegeven dat de AFM de mogelijkheid gegeven om nadere invulling te geven aan ondermeer de inhoud van het DVD. Wij menen dat het aan de wetgever is om de inhoud van het DVD te bepalen en niet aan de AFM. Wij verwijzen ook naar de bepalingen omtrent de financiële bijsluiter (artikel 66 lid 4 BGfo). Daar is aangegeven dat de AFM regels kan opstellen met betrekking tot de wijze waarop de informatie over de onderwerpen in de financiële bijsluiter wordt opgenomen. Wij verzoeken u een vergelijkbare bepaling op te nemen voor Het DVD.

KOSTENTRANSPARANTIE

Algemeen: Wij benadrukken dat door deze regelgeving het advies voor de klant duur(der) wordt en de gang naar het execution only kanaal groter zal worden. De kans dat klanten een product sluiten dat niet-passend is bij hun situatie wordt daardoor groter. Het ontbreekt hen in veel gevallen immers van specifieke kennis van de producten en de gevolgen die een product kan hebben op de totale financiële situatie.

Artikel 86g

1. Een aanbieder van een financieel product stelt een kostprijsmodel op. Dit kostprijsmodel wordt gebruikt voor de berekening van de advieskosten en distributiekosten die zijn gericht op het tot stand brengen van een overeenkomst ten aanzien van de genoemde producten met een consument of, indien het een verzekering betreft, cliënt.
2. De aanbieder laat de juistheid van het kostprijsmodel controleren door een accountant. Tevens controleert een accountant jaarlijks of de begrote kosten voor advies en distributie juist en volledig zijn toegerekend aan de financiële producten, bedoeld in het eerste lid.

In dit voorgestelde artikel worden een aantal termen gebruikt die nergens anders in de Wft of het BGfo voorkomen. Deze termen zijn dan ook nergens gedefinieerd. Het gaat om:

- kostprijsmodel
- advieskosten
- het tot stand brengen van een overeenkomst.

Wij verzoeken u om deze begrippen te definiëren, dan wel gebruik te maken van begrippen die reeds zijn gedefinieerd in de Wft of het BGfo.

In dit artikel wordt gesproken van "de genoemde producten". In het artikel zijn echter geen producten genoemd (wel in de toelichting).

Uit de toelichting bij distributiekosten maken wij op dat de aanbieder die niet adviseert, kosten voor distributie van het door hem aangeboden product moet tonen en in rekening brengen. Deze distributiekosten hebben niets met het advies van doen (dat is immers niet door de aanbieder verstrekt), maar moeten wel worden getoond. Dit is opmerkelijk omdat deze verplichting blijkens het artikel (gericht op aanbieders) niet zou gelden voor de adviseur (niet tevens aanbieder). Wij kunnen u dan ook niet volgen in dit standpunt en verzoeken u dit artikel nader toe te lichten.

Indien het artikel namelijk alleen van toepassing zou zijn op aanbieders en niet op de intermediairs dan zou dit tot het onwenselijke gevolg leiden dat voor producten die door een aanbieder zowel in het directe als het indirecte kanaal worden aangeboden in het directe kanaal drempels worden opgeworpen die in het indirecte kanaal niet bestaan. Overigens heeft dit ook gevolgen voor de bepalingen omtrent het dienstverleningsdocument (artikel 86f lid 2 onderdeel j).

In de toelichting staat:

"De relevante kosten die moeten worden meegenomen in de berekening van de advies- en distributiekosten zijn: personeelskosten (eigen personeel en externe inhuur), managementkosten, reclamekosten, automatiseringskosten en kantoorkosten voor zover die gericht zijn op het tot stand brengen van een overeenkomst met een consument of, indien het een verzekering betreft, cliënt inzake het desbetreffende product en een winstmarge".

Kunnen we hier uit opmaken dat onze winstmarge onder de relevante kosten valt? Wij zouden er voor willen pleiten om de winstmarge buiten de controle door de accountant te houden. De reden hiervoor is, is dat wij onze prijs op korte termijn zouden moeten kunnen veranderen zonder dat de nieuwe kostprijs door de accountant moet worden gekeurd. Dit zou immers verdragend kunnen werken.

Uit de toelichting blijkt dat een aantal kostenposten vallen onder het begrip "advieskosten" of "distributiekosten". Daarnaast is het blijkens de toelichting mogelijk dat kosten vallen onder de "advies- en distributiekosten". Dit lijkt te suggereren dat bepaalde posten kunnen vallen onder "advies- en distributiekosten" en niet specifiek onder advieskosten of distributiekosten. Het is daardoor niet duidelijk waarom er een scheiding is gemaakt in deze begrippen. Naar onze mening kan worden volstaan met "advies-en distributiekosten", waarbij deze in het geval van execution only lager zullen zijn dan bij advisering.

Wij verwijzen u tevens naar onze opmerkingen bij de definitie van "distributiekosten".

Artikel 86h

1. Een aanbieder van een financieel product brengt de advieskosten en distributiekosten in het kader van het tot stand brengen van een overeenkomst met betrekking tot de genoemde financiële producten rechtstreeks in rekening bij de consument of, indien het een verzekering betreft, de cliënt.
2. De aanbieder brengt geen andere kosten dan de advieskosten en distributiekosten in rekening bij de consument onderscheidenlijk cliënt voor het tot stand brengen van een overeenkomst met betrekking tot de financiële producten, bedoeld in het eerste lid.

In dit artikel ontbreekt eveneens de vermelding van de financiële producten die worden bedoeld. Wij verwijzen u naar de opmerkingen die wij in het kader van artikel 86g BGf hieromtrent hebben gemaakt.

BIJLAGE – Wijzigingsvoorstel Vrijstellingsregeling of BGfo

Inleiding:

Dit voorstel tot wijziging van de regels inzake provisie en het dienstverleningsdocument zou een oplossing kunnen zijn voor de problematiek die ontstaat door de ruime definitie van bemiddelen in de Wft in relatie tot o.a de provisieregels. .

Inhoudelijk komen de wijzigingen erop neer dat bemiddelaars die de volgende werkzaamheden verrichten niet onder het provisieverbod vallen en geen dienstverleningsdocument hoeven op te stellen:

- bemiddelaars die uitbestede werkzaamheden verrichten voor (en in naam van) aanbieders in de fase voorafgaand aan het sluiten van een overeenkomst inzake een financieel product en waarvoor zij een handelingsvergoeding krijgen. Deze bemiddelaars hebben daardoor geen belang bij het wel of niet totstandkomen van de overeenkomst waardoor er geen "perverse prikkel" is.
- bemiddelaars die assistentie- en beheerwerkzaamheden verrichten. Deze activiteiten vinden plaats nadat de overeenkomst tot stand is gekomen. Hierdoor kunnen deze activiteiten niet worden aangemerkt als activiteiten die afbreuk kunnen doen aan de belangen van de consument of cliënt in het kader van de totstandkoming van een overeenkomst.
- bemiddelaars die de hiervoor genoemde werkzaamheden combineren.

Deze bemiddelaars verrichten kortom activiteiten waarvoor zij een beloning moeten kunnen ontvangen, omdat door die beloning geen prikkel ontstaat. Vasthouden aan het provisieverbod zal een vershraling van de markt betekenen en hogere kosten voor de klant. Deze hogere kosten zullen ontstaan, omdat aanbieders allerlei werkzaamheden die zij hebben uitbesteed aan (gespecialiseerde) bemiddelaars weer zelf gaan uitvoeren.

In het voorstel staan twee opties voor wijziging van de regels in zake provisie en het dienstverleningsdocument. De eerste optie betreft een wijziging van de Vrijstellingsregeling Wft en een tweede optie een wijziging van het BGfo. In de noot van de tekst is nog een extra variant opgenomen. Ter toelichting op deze noot met extra variant merken wij het volgende op. Wij achten het in principe niet noodzakelijk de vrijstelling te beperken tot die bemiddelaars die zich "uitsluitend" met uitbestede werkzaamheden ten behoeve van de aanbieder bezighouden. Ook bemiddelaars die daarnaast ten behoeve van de consument bemiddelen/adviseren zouden gebruik moeten kunnen maken van de vrijstellingsmogelijkheid voorzover het gaat om werkzaamheden ten behoeve van de aanbieder. Door de transparantie die ook de aanbieder moet betrachten ten aanzien van de kosten is het risico dat hiermee het provisieverbod ontdoken zou kunnen worden immers niet aanwezig. Mocht dit toch op bezwaren stuiten dan stellen wij voor de vrijstelling in ieder geval te laten gelden voor bemiddelaars die *uitsluitend* werkzaamheden ten behoeve van de aanbieder verrichten. De noot heeft op deze situatie betrekking. Wij merken hierbij wel op dat naast de vraag of een dergelijke beperking wel noodzakelijk is dit tevens het nadeel met zich mee kan brengen van extra kosten, doordat veel bemiddelaars hun werkzaamheden in verschillende entiteiten onder moeten gaan brengen. Deze variant heeft daarom niet onze voorkeur.

Tot slot nog een wetstechnische opmerking. Nu hebben we in artikel 86c een nieuw lid 3 opgenomen, omdat we van mening zijn dat in de consultatieversie het

woord "en" in artikel 86c, tweede lid, onderdeel c, moet worden vervangen door "of". Indien dit wordt gewijzigd, kan het derde lid gewoon als een onderdeel van het tweede lid van artikel 86c worden opgenomen.

Optie 1: Wijziging Vrijstellingsregeling Wft

Artikel I

In de Vrijstellingsregeling Wft wordt na artikel 47 een nieuw artikel ingevoegd:

Artikel 47a

Bemiddelaars zijn vrijgesteld van de artikelen 86c, eerste lid, en 86f, eerste lid, van het besluit voor zover zij:

- a. ten behoeve van een aanbieder activiteiten verrichten waarvoor zij een provisie ontvangen die niet afhankelijk is van het feit of de overeenkomst inzake een financieel product waarin zij bemiddelen tot stand komt; of
- b. ten behoeve van een aanbieder activiteiten verrichten met betrekking tot het assisteren bij het beheer en de uitvoering van:
 - 1°. een hypothecair krediet tussen een consument en een aanbieder; of
 - 2°. een inkomensverzekering, overlijdensrisicoverzekering of uitvaartverzekering tussen een cliënt en een verzekeraar.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Optie 2: Wijziging BGfo

Artikel I

Het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 86c wordt een nieuw lid toegevoegd:

3. Het eerste lid is ook niet van toepassing op bemiddelaars voor zover zij:
 - a. ten behoeve van een aanbieder activiteiten verrichten waarvoor zij een provisie ontvangen die niet afhankelijk is van het feit of de overeenkomst inzake een financieel product waarin zij bemiddelen tot stand komt; of
 - b. ten behoeve van een aanbieder activiteiten verrichten met betrekking tot het assisteren bij het beheer en de uitvoering van:
 - 1°. een hypothecair krediet tussen een consument en een aanbieder; of
 - 2°. een inkomensverzekering, overlijdensrisicoverzekering of uitvaartverzekering tussen een cliënt en een verzekeraar.

B

Onder vernummering van het zevende tot het achtste lid, wordt in artikel 86f een nieuw lid ingevoegd, luidende:

8. Het eerste lid is niet van toepassing op bemiddelaars voor zover zij:

a. ten behoeve van een aanbieder activiteiten verrichten waarvoor zij een provisie ontvangen die niet afhankelijk is van het feit of de overeenkomst inzake een financieel product waarin zij bemiddelen tot stand komt; of

b. ten behoeve van een aanbieder activiteiten verrichten met betrekking tot het assisteren bij het beheer en de uitvoering van:

1°. een hypothecair krediet tussen een consument en een aanbieder; of

2°. een inkomensverzekering, overlijdensrisicoverzekering of uitvaartverzekering tussen een cliënt en een verzekeraar.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Voorbeeld toelichting op wijziging Vrijstellingsregeling Wft

De provisieregels hebben tot doel het risico van beloninggedreven "kleuring" van het advies door tussenpersonen te voorkomen. Er zijn bemiddelaars die uitbestede werkzaamheden verrichten ten behoeve van (en in opdracht van) aanbieders in de fase voorafgaand aan het sluiten van een overeenkomst inzake een financieel product. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan processen rondom klantacceptatie (waaronder het uitvoeren van een kredietwaardigheidstoets). Deze bemiddelaars zijn vaak gespecialiseerde bedrijven die kostenefficiënt hun werkzaamheden kunnen uitvoeren, hetgeen een van de redenen is die aan uitbesteding ten grondslag ligt. Hierdoor is het voor consumenten/cliënten over het algemeen ook voordelig dat die werkzaamheden worden uitbesteed. Deze bemiddelaars ontvangen voor deze activiteiten een vergoeding van de aanbieder. Wanneer deze vergoeding niet afhankelijk is van de totstandkoming van een overeenkomst tussen de aanbieder en de consument of cliënt, kan er ook geen sprake zijn van beloninggedreven "kleuring" van deze werkzaamheden. Het gaat dan om vergoedingen per verrichte handeling, waarbij de vergoeding ook in verhouding tot die handeling staat. Hierbij is er dus geen sprake van een negatieve prikkel die van een vergoeding uit kan gaan. Daarom worden deze activiteiten in artikel 47a van de Vrijstellingsregeling Wft uitgezonderd van de provisieregels in artikel 86c van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (BGfo).

Onder het begrip bemiddelen, zoals opgenomen in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht (Wft), vallen niet alleen werkzaamheden die plaatsvinden in het kader van de totstandkoming van een overeenkomst, maar ook alle mogelijke assistentie- en beheerwerkzaamheden die daarna worden verricht. Deze activiteiten vinden plaats nadat de overeenkomst tot stand is gekomen. Hierdoor kunnen deze activiteiten niet worden aangemerkt als activiteiten die afbreuk kunnen doen aan de belangen van de consument of cliënt in het kader van de totstandkoming van een overeenkomst. Daarom worden deze activiteiten in artikel 47a van de Vrijstellingsregeling Wft uitgezonderd van de provisieregels in artikelen 86c BGfo. Het mogen alleen die werkzaamheden zijn die ten behoeve van de aanbieder worden verricht, waardoor het in feite om uitbestede werkzaamheden van de aanbieder gaat.

Ook het dienstverleningsdocument, dat een bemiddelaar op basis van artikel 86f BGfo moet opstellen, heeft geen toegevoegde waarde voor de consument of cliënt wanneer het gaat om bemiddelaars die ten behoeve van de aanbieder bepaalde werkzaamheden verrichten waarvoor zij een handelingsvergoeding krijgen of die

ten behoeve van de aanbieder assistentie- en beheerwerkzaamheden verrichten. Het dienstverleningsdocument geeft de consument of cliënt de mogelijkheid om, voorafgaande aan de dienstverlening, een bewuste afweging te maken of hij (mede gelet op diens beloning) gebruik wenst te maken van de diensten van een bemiddelaar. Bemiddelaars die assistentie- en beheerwerkzaamheden verrichten, worden altijd door aanbieders of bemiddelaars van financiële producten ingeschakeld en niet door consumenten/cliënten. Het inschakelen van deze bemiddelaars verbetert de dienstverlening in zijn totaliteit. Zij verrichten in die gevallen activiteiten ten behoeve van (en in opdracht van) de aanbieder. Daarom hoeven deze bemiddelaars op grond van artikel 47a Vrijstellingsregeling Wft geen dienstverleningsdocument op te stellen, omdat dit niet bijdraagt aan het in staat stellen van de consument

Drie voorbeelden van verschillende samenwerkingsvormen

1. Samenwerking met service provider X

Wij werken samen met service provider X. X voert namens ons zogenaamde (krediet)acceptatie werkzaamheden (ook wel Mid Office werkzaamheden of MO werkzaamheden genoemd) uit. MO werkzaamheden worden verricht vanaf het moment dat een aanvraag voor een offerte wordt ontvangen tot en met het moment dat de consument of cliënt de hypotheekakte ondertekent bij de notaris. X beoordeelt aanvragen aan de hand van ons geldende kredietbeleid, brengt namens ons offertes uit (hiervoor wordt gebruik gemaakt van onze systemen), completeert het dossier (verzamelt en beoordeelt de documenten die een consument of cliënt moet indienen (n.a.v. de offerte)) en stuurt het volledige dossier naar ons voor acceptatie of afwijzing.

Gevolg provisieverbod: inefficiëntie en daardoor kostbaarder voor de consument of cliënt + minder concurrentie en minder keuze voor de consument of cliënt.

Oplossing: uitgezonderd in onderdeel a

2. Samenwerking met Stater

Stater voert namens ons een groot aantal aspecten van het hypothecaire bedrijfsproces uit. Stater biedt onder meer ondersteuning bij het uitvoeren van de financiële processen in verband met hypothecaire geldleningen (bijvoorbeeld betalingen (voor passeren akten en bij bouwdepots) en inningen (aflossingen, rentes en premies)), de behandeling van aanvragen van hypothecaire geldleningen, het instrueren van de notaris die de hypotheekakte zal passeren en de bijbehorende administratie en verslaglegging.

Gevolg provisieverbod: inefficiëntie en daardoor kostbaarder voor de consument of cliënt + minder concurrentie en minder keuze voor de consument of cliënt.

Oplossing: uitgezonderd in onderdeel b

3. Samenwerking met verzekeraar

Wij werken samen met Verzekeraar X (hierna X). X biedt via tussenpersonen (onder meer) hypotheek aan. Dit zijn gecombineerde producten waarbij wij

aanbieder zijn van de hypothecaire geldlening (geldverstrekker) en X aanbieder is van de verzekeringen (levens- en schadeverzekeringen). X offreert, accepteert en beheert de hypothecaire geldleningen namens ons. Tevens verzorgt X de volledige bedrijfsadministratie inclusief de boekhouding verband houdende met deze hypothecaire geldleningen. X is - volgens de definitie van bemiddelen - bemiddelaar in de hypothecaire geldlening.

Gevolg provisieverbod: minder concurrentie en minder keuze voor de consument of cliënt.

Oplossing: uitgezonderd in onderdelen a en b en in onderdeel c (c geldt alleen bij de variant zoals genoemd in de noot)

REACTIE ABN AMRO Bank N.V.

op consultatie over:

Concept

Regeling van de minister van Financiën met betrekking tot het stellen van regels over de eed of belofte die personen werkzaam bij financiële ondernemingen moeten afleggen en naleven (Regeling eed of belofte financiële sector)

ABN AMRO Bank N.V. onderschrijft tevens het NVB-commentaar dat in het kader van deze consultatie is opgesteld. De onderhavige reactie is daarop een aanvulling.

11 mei 2012

EED/BELOFTE

Algemeen: zie ons commentaar bij het ontwerp Wijzigingsbesluit financiële markten 2013.

De Minister van Financiën,
Gelet op de artikelen 3:8, derde lid, en 4:9, zesde lid van de Wet op het financieel toezicht, de artikelen 22a, derde lid, 27a, derde lid, en 29a, derde lid, van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft en artikel 16a, derde lid, van het Besluit prudentiële regels Wft;
Besluit:

De verwijzing naar de verschillende artikelen in het BGfo is niet correct.

Artikel 1

1. Werknemers en natuurlijke personen werkzaam onder verantwoordelijkheid van een financiële onderneming, niet zijnde personen bedoeld in de artikelen 3:8, eerste en tweede lid, en 4:9, eerste lid, van de wet, leggen binnen drie maanden na aanvang van de werkzaamheden een eed of belofte af ten overstaan van een beleidsbepaler en in tegenwoordigheid van een andere vertegenwoordiger van de onderneming, en leven deze na.
2. De onderneming bewaart de ondertekende eed of belofte op toegankelijke wijze.
3. Voor het afleggen van de eed of belofte kan gebruik worden gemaakt van het formulier in Bijlage 1 bij deze regeling.
4. De eed of belofte bevat ten minste de volgende elementen en kan met het oog op de activiteiten van de onderneming of de functiegroep van de persoon worden aangevuld door de onderneming:
 - a. het integer en zorgvuldig uitoefenen van de functie;
 - b. het maken van een zorgvuldige afweging tussen belangen van partijen die bij de onderneming betrokken zijn, in het bijzonder die van de klanten en de maatschappij;
 - c. het centraal stellen van het belang van de klant;
 - d. het naleven van wetten, reglementen en gedragscodes;
 - e. het behouden en bevorderen van het vertrouwen in de financiële sector.
5. In afwijking van het eerste lid kan de onderneming personen aanwijzen werkzaam in ondersteunende functies, geen verband houdende met de kernactiviteiten van de onderneming, die niet verplicht zijn een eed of belofte af te leggen.

Moeten ook medewerkers die in het buitenland werkzaam zijn de eed of belofte afleggen? En wat in geval medewerkers werkzaam zijn bij andere ondernemingen aan wie wij activiteiten hebben uitbesteed? Of als, in het laatste geval, het geen medewerkers van de bank betreft (m.n. i.g.v. telefonie en ICT)?

Hoe zit het met de houdbaarheid van een eenmaal afgelegde eed of belofte? Gaat die bijvoorbeeld mee over als iemand bij een andere bank in dienst treedt?

Wij vinden het te ver gaan ook ingehuurde krachten de eed of belofte af te laten leggen. Dat leidt ook tot allerlei praktische problemen. Want een uitzendkracht die een zieke werknemer vervangt zal op dag 1 een eed of belofte moeten afleggen, omdat de bewuste werknemer op dag 2 weer beter kan zijn. Dat is praktisch niet in te regelen voor ons. Verder is ook hier de vraag of een reeds afgelegde eed of belofte door een ingehuurde kracht kan worden "gebruikt" bij een andere werkgever.

Niet duidelijk is waarom de eed of belofte zou moeten worden ondertekend. Waarom volstaat het niet dat die alleen mondeling wordt afgelegd en dat in de administratie van de bank wordt vastgelegd dat de bewuste medewerker de eed of de belofte heeft afgelegd en op welke datum?

Niet duidelijk is wie beleidsbepalers zijn. En verder zijn we erop tegen dat de eed of belofte ten overstaan van een beleidsbepaler moet worden afgelegd. Dat stelt ons voor veel praktische problemen en extra kosten.

Nergens staat expliciet vermeld dat de eed of belofte mondeling én schriftelijk moet worden afgelegd. In lid 1 wordt weliswaar gesteld dat het mondeling moet, maar er staat niet in dat het ook schriftelijk moet. In lid 2 wordt alleen gesteld dat de ondertekende eed moet worden bewaard. Daar moet dus nog een premisse aan voorafgaan, namelijk dat die op schrift moet. Of er zou moeten staan dat het schriftelijkheidsvereiste niet geldt, maar dan zou ook lid 2 gewijzigd moeten worden.

Onduidelijk is wie werkzaam zijn "in ondersteunende functies, die geen verband houden met de kernactiviteiten van de onderneming". Blijkbaar zijn dat in elk geval de receptioniste en cateraar, maar hoe zit het met de medewerkers transport, medewerkers van de postkamer, secretaresses, ondersteuners zonder klantcontact, beveiligers etc.? Kortom, wat is een (kern)activiteit en wat staat helemaal los en wat een beetje? Die uitzondering moet goed beschreven worden door een aantal elementen te geven, zoals bijvoorbeeld: niet-bancaire activiteit, niet gericht op de inhoud van en de advisering over producten en diensten, zonder verantwoordelijkheid en geen extern klantcontact.

Artikel 2

1. Personen bedoeld in de artikelen 3:8, eerste en tweede lid, en 4:9, eerste lid, van de wet, leggen binnen drie maanden na aanvang van de werkzaamheden een eed of belofte af ten overstaan van een persoon in een hogere functie en in tegenwoordigheid van een andere vertegenwoordiger van de onderneming, en leven deze na.
2. Onder persoon in een hogere functie als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan:
 - a. een beleidsbepaler in een hogere functie, wanneer de aflegger de functie van beleidsbepaler of een andere sleutelfunctie uitoefent;
 - b. de voorzitter van het orgaan dat belast is met het toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de onderneming, wanneer de aflegger de hoogste functie binnen de onderneming uitoefent;
 - c. de voorzitter van het orgaan dat belast is met het toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de onderneming, wanneer de aflegger een lid van dit orgaan is;
 - d. het langstzittende lid van het orgaan dat belast is met het toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de onderneming, wanneer de aflegger de hoogste functie binnen dit orgaan uitoefent;
 - e. een andere persoon werkzaam bij of onder verantwoordelijkheid van de onderneming, wanneer de onderdelen a tot en met d niet op haar van toepassing zijn.
3. De onderneming bewaart de ondertekende eed of belofte op toegankelijke wijze.
4. Voor de door een beleidsbepaler en een persoon in een andere sleutelfunctie, als bedoeld in de artikelen 3:8, eerste en tweede lid, en 4:9, eerste lid, van de wet, af te leggen en na te leven eed of belofte wordt gebruik gemaakt van het formulier in Bijlage 2 bij deze regeling.
5. Voor de door een lid van het orgaan dat belast is met het toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de onderneming, als bedoeld in de artikelen 3:8, eerste lid, en 4:9, eerste lid, van de wet, af te leggen en na te leven eed of belofte wordt gebruik gemaakt van het formulier in Bijlage 3 bij deze regeling.

Ook in lid 4 is niet duidelijk wie beleidsbepaler is.